

Novice iz Moravške doline

6 / 2020

GLASILO OBČINE MORAVČE / AVGUST 2020 / ŠTEVILKA 6 / LETNIK XXI

Počitnice se končujejo in na vrata že trka torek, 1. september, ko se bo začelo šolsko leto 2020/2021. Glede začetka pouka spremljajte informacije na spletni strani šole.

Ob deseti obletnici Društva krajanov Dešen – DŠN

/ str. 11 in 13

V Dešnu je bilo druženje vedno nekaj običajnega. Pred desetimi leti pa so se krajanje Dešna odločili za ustanovitev društva in s tem še popestrili družabno življenje.

Nova nogometna sezona je pred vrati / str. 14

Avgust je mesec, ko se začnejo prvi treningi. Nogometni klub vabi k vpisu.

Skrb za starejše / str. 27
Razvojni center Srca Slovenije je organiziral drugo srečanje v okviru evropskega projekta, namenjenega oblikovanju pametnih, zdravih in starosti prijaznih okolij.

*Rokodelstvo
na Moravškem*

ROKODELSKI DAN NA GRADU TUŠTANJ

in

ZAKLJUČEK TEČAJA PLETENJA KOŠAR

z razstavo končnih izdelkov

V NEDELJO, 13. SEPTEMBRA, MED 10. IN 18. URO NA GRADU TUŠTANJ

Predstavili se bodo moravški rokodelci v družbi rokodelcev iz bližnjih in bolj oddaljenih krajev ter druga društva.

Atrij gradu bo gostil domače rokodelce.

Pred gradom se nam bodo pridružili rokodelci od drugod.

Pod veliko grajsko platano bo potekala delavnica izdelovanja košar pod vodstvom Iztoka Urbanija.

Program dogodka:

10.00 do 15.00 prikazi rokodelskih veščin in delavnice, kulturni nastopi, vodeni ogledi gradu

15.00 nagovor župana, dr. Milana Balažiča

15.15 predstavitev delovnega zvezka 'Pletenje košar in košev'

15.30 podelitev priznanj udeležencem tečaja

v nadaljevanju kulturni program

ZA POTEŠITEV LAKOTE IN ŽEJE BO POSKRBELO GOSTINSTVO KORBAR, ZA ŽIVAHNO VZDUŠJE PA ANSAMBEL GREGORJA KOBALA. KOT VEDNO, SMO TUDI TOKRAT PRIPRAVILI RES BOGAT ROKOLOV! SAJ VESTE: »VSAKA JE DOBITNA!«

DOBRODOŠLI!

Maske, ki zakrijejo nos in usta, so obvezne za udeležbo na delavnicah in za ogled gradu.

Če imate znake prehladnega obolenja ali povišano telesno temperaturo, vas prosimo, da se dogodka ne udeležite in se nam pridružite prihodnje leto.

Bodimo odgovorni drug do drugega in sami do sebe.

V primeru spremenjenih navodil NIJZ, vas bomo o novem datumu dogodka pravočasno obvestili.

Novice iz Moravske doline

AVGUST 2020
ŠTEVILKA 6
LETNIK XXI

Novice iz Moravske doline je informativno glasilo občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče

01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Odgovorna urednica
mag. Tatjana Čop

Uredniški odbor
Eva Babnik
Bernarda Mal
dr. Franci Malin
mag. Matjaž Marolt
Anja Ravnikar

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Lektoriranje
Bernarda Mal

Fotografije na naslovnici
Manca Borštnar:
rokodelski izdelki članov
Društva rokodelcev –
Rokodelskega centra Moravče

Tisk
Tiskarna Januš d.o.o.

Naklada
1800 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za piske prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 24. septembra. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. Rok za oddajo je 4. september.

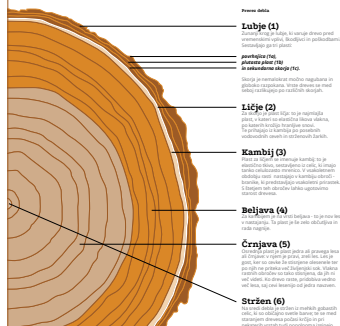
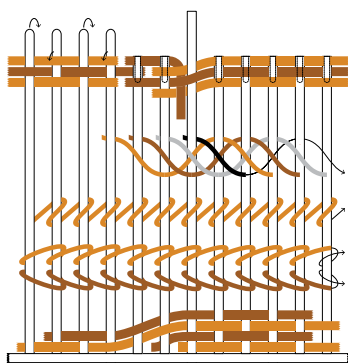
Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva.

Novice iz Moravske doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

Delovni zvezek

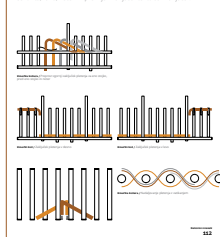
Pletenje košar in košev

Zbirka in uradno izdano

h. / RAZPISNA PLETENJA

Razpisna pletenja so delovni zvezki, ki vsebujejo opisne in slikovne prikaze različnih pletenjskih vzorčkov. Razpisna pletenja so namenjena predvsem za pletenje košar in košev. Razpisna pletenja so namenjena predvsem za pletenje košar in košev. Razpisna pletenja so namenjena predvsem za pletenje košar in košev.

Naslovnica in notranji strani iz delovnega zvezka Pletenje košar in košev. Izvod delovnega zvezka lahko naročite pri Iztoku Urbaniju (031 376 640).

Delovno poletje

Drage Moravčanke, spoštovani Moravčani.

dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Zaradi epidemioloških razmer sem večji del letošnjega poletja preživel na delovnem mestu. Nekaj dni sem z Nino prebil v hribolazništvu po koroških gorah, sicer pa smo na Občini pripravljali vse potrebno za jesensko gradbeno sezono. Kot veste in je moč videti, tudi poletni nismo mirovali.

Intenzivno smo sodelovali pri začetku gradnje novega optičnega omrežja, ki že dobiva svoje prve obrise. Sem in tja se je zatikalo, tako da smo se potrudili in odstranili ovire. Sredi

julija smo bili priča »čudežu«: v vasi Gabrje pod Limbarsko goro smo predstavili 17 ton težko kapelico, ki je doslej ovirala promet. Zdaj je na novem varnem kraju; po njeni obnovi in ureditvi okolice bomo kmalu odprli novo izhodišče za naš turistični biser.

Kar nekaj časa nam je vzelo tudi to, da smo v arhivih našli potrebne dokumente za eno večjih naših naložb v jeseni. Zdaj že lahko objavim dobro novico: dobili smo gradbeno dovoljenje za izgradnjo nadstreška ob poslovilnem prostoru na moravškem pokopališču. Izbira izvajalcev že poteka in slednji bodo morali pohiteti, saj sem jim kot skrajni rok postavil dneve pred 1. novembrom. Odslej ljudem pri pogrebnih slovesnostih ne bo več treba stati v dežju ali poletni pripeki. Prav tako smo povsem obnovili most v Podkraju, ki ga bomo slavnostno odprli še v tem mesecu. In navsezadnje – na Jernejevo nedeljo, 30. avgusta bom v Pečah odkril spomenik enemu največjih zaslužnih mož na Moravškem – duhovniku in učitelju Francu Ksaverju Pircu, ki se je rodil v Kamniku, v Pečah pa preživel deset let. S svojimi umnimi metodami sadjarjenja je odpravil lakoto na Peškem, vzhodnem koncu naše doline. To bo pomemben dogodek in pričakujemo veliko uglednih gostov.

Županova politika

Sveda omenjeno še zdaleč ni vse, kar se bo dogajalo in gradilo letos jeseni. Tempo našega dela, ki ga ubiramo, je hiter zato, ker imam na Občini ob sebi dobro ekipo. Res da včasih ne gre vse tako, kot bi si želeli, toda trudimo se in morebitne napake sproti odpravljamo. Pomembno pa je to, da občinska uprava kvalitetno, v razumnem roku in po zakonu opravlja svoje delo. Njihovo edino vodilo je stroka, za politiko v občini pa sem kot župan zadolžen

**MORAVČE BODO POSTALE
»SVOBODNO OZEMLJE«,
OSVOBOJENO OKOLJSKEGA
KRIMINALA – ALI PA NAS NE
BO. SKUPAJ STOJIMO IN SKUPAJ
PADEMO, ČE SE BOMO VEČNO
VČERAJŠNJIM PUSTILI DELITI.**

sam. Kot ste najbrž že opazili, politiko razume kot resno delo za dobro naših občank in občanov, kot razvojno politiko, ki uresničuje konkretne projekte, ki zvišujejo standard našega življenja in blaginjo vseh.

Ko govorim o politiki, ta posel nikoli ni brez določenega tveganja. Politik je neke vrste izvedenec za tveganje, ki mora pravilno oceniti razmere, da mu projekti uspejo. Nimam se kaj pretvarjati: politika ni miren, nezapleten in razumsko urejen svet, iz katerega je izgnano vse, kar je nepredvidljivo, naključno in negotovo. Voditi dobro politiko je sistem tveganja: nekatera so zgolj namišljena, druga so predvidljiva, so pa tudi takšna, ki niso takoj razvidna. Zato moram kot župan pretehtati, kako razmere obrniti v prid naše občine in njenih ljudi. To od dobrega župana terja spretno soočanje s težavami in prevzemanje odgovornosti za odločitve.

Služiti ljudem

Voditi občinsko politiko pomeni najprej služiti ljudem. Vodenje pomeni vsakodnevno odločanje in vsaka odločitev je v določeni meri skok v neznano, s katerim prekoračiš obstoječe stanje. Vendar za pogumno srce ni nič nemogoče. Če je bistvo mišljenja dvom, je bistvo dejanja gotovost in župan mora nasvete svojih svetovalcev znati prevesti v preprost »da« ali »ne«. Pri tem me vodi želja, ki jo je v svoji »Razpravi o metodi« najlepše opisal René Descartes: »... da razlikuješ resnično od napačnega, zato da bi dosegel jasen pogled v svoja dejanja in da bi lahko z gotovostjo šel skozi to življenje«. Želim biti ljudski župan, ki so ga izvolili ljudje zato, da dela dobro za ljudi, da dela, kar ljudje potrebujejo in od župana upravičeno pričakujejo.

Pri tem je poštenje najboljša politika, tudi če jo skušajo politični tekmeci postaviti na laž. Uspeh se na dolgi rok nasmehne tistemu, ki spoštuje načela morale – ali kot davnega leta 1515 zapiše Erazem Rotterdamski: »Slediti je treba tistemu, kar je častno,

nikomur ne povzročati zla, nikogar oropati, ne dopustiti, da te podkupijo z darili«. Tudi v Moravški dolini si moramo zato prizadevati za vzpostavitev družbene solidarnosti in duha sodelovanja. Za seboj je treba pustiti nezrele politične strasti in si zastaviti cilje izboljšanja našega življenja. Nekateri žal tega ne bodo nikoli sposobni.

Solidarnost in povezovanje, ne razdvajanje

Tipični primer slednjega je bivši župan, ki nas (kjerkoli že vidi priložnost) straši z »globalnim neoliberalizmom, ki nima zadržka pred čemerkoli, če je vprašanje dobiček« **(ob tem pa ves čas odkrito podpira umazani dobiček Termita,)** ki nas razdvaja, saj grozi z »desnimi strankami« (pa ga nič ne moti, da je v španoviji z najbolj desno stranko v občini), ki grozi, da smo v času pred novo svetovno vojno, »obuditvijo nacizma, fašizma in podobnih strahot« **(zdrav razum bi mu nalagal odgovornost do javne besede, spoštovanje različnosti in povezovanje ljudi za mir in blaginjo).** In tako naprej. Neskončnim intrigam za lastno korist ali celo brez jasnega namena, ni ne konca ne kraja.

Prav njemu bi namenil besede, ki jih je davno nazaj izrekel ameriški predsednik Abraham Lincoln: »Lahko se ves čas norčuješ iz nekaj ljudi, lahko se nekaj časa norčuješ iz vseh ljudi, ni pa se mogoče ves čas norčevati iz vseh ljudi«. Res škoda, da je temu tako. **Vsi, ne glede na svetovni nazor ali strankarsko pripadnost, vsi bi morali živeti po zdravem načelu, ki pravi, da spoštujemo svojega bližnjega kot samega sebe.** Kar potrebujemo, so etični odnosi med nami: sprejemanje in spoštovanje medsebojne ranljivosti in omejenosti. To nas navaja k držbi temeljnega odpuščanja, k medsebojni strpnosti po načelu »živi in pusti živeti«. Šele tako bomo tudi v naši dolini oblikovali prostor družbenosti kot solidarnosti ranljivih.

Ponosna skupnost

Naj zaključim še z nekaj mislimi glede Termita. **Ljubljanski kriminalisti so 22. julija po dolgotrajni preiskavi kazensko ovadili odgovorne osebe podjetja z območja Moravč zaradi utemeljenega suma kaznivega dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja.** Za to kaznivo dejanje je sicer zagrožena kazen do osem let zapora. Gre za družbeno neodgovorno vodstvo podjetja Termit, ki ga je več kot desetletje podpiral tudi bivši župan. Vesel sem, da se je to zgodilo, saj se o čistem okolju ne da pogajati. Dejavnost tega podjetja namreč pod vprašaj postavlja naš obstoj v Moravški dolini, kajti spodnaša nam edina tla, na katerih živimo.

Moravče bodo postale »svobodno ozemlje«, osvobodeno okoljskega kriminala – ali pa nas ne bo. Skupaj stojimo in skupaj pademo, če se bomo večno

včerajšnjim pustili deliti. Naj bo nekaj popolnoma jasno: občan, še posebej tisti na odgovorni funkciji, ne ravna krivično samo takrat, ko krši ekološko zakonodajo. Krivično ravna tudi takrat, ko pasivno opazuje, kako je storjena krivica, tudi takrat, ko ne posreduje pri odpravi kršitev. Ni dovolj samo to, da se vzdržimo aktivne krivičnosti. Aktivna vloga občana je javna in skupna blaginja, spodbujanje solidarnosti in povezovanja naše skupnosti.

Občina Moravče ni samo zgradba na Vegovi 9. Občanke in občani naše občine niso zgolj zbirka posameznikov. Skupaj smo politična skupnost, ki je ponosna na svojo zgodovino, tradicijo in vrednote. Med te spadajo tudi delavnost, poštenost in čisto okolje, o čemer sem vam želel pisati tokrat.

Vse dobro vam želim!

PS: Sicer pa veste, kje me lahko najdete, mar ne?

Prestavitev kapelice pod Limbarsko goro

V Moravški dolini se vsake toliko časa zgodi čudež. To, kar ni bilo mogoče storiti v preteklih letih, se je zdaj zgodilo. V četrtek, 16. julija 2020, je bila ob navzočnosti župana Občine Moravče dr. Milana Balažica uspešno prestavljena kapelica sv. Marije v Gabrju pod Limbarsko goro. Omenjena kapelica je našla svoje novo domovanje nekoliko pomaknjena v vznožje Limbarske gore.

S prestavitvijo kapelice bo omogočen lažji in bolj varen promet na doslej nepreglednem stičišču dveh cest na Limbarsko goro. Ker bo novo križišče omogočalo dostop tudi avtobusom, pričakujemo večji turistični in romarski obisk naše slavne Gore.

Ko bosta kapelica in cesta do konca obnovljena, okolica pa urejena, bo sledilo še slavnostno odprtje in blagoslov, o čemer vas bomo pravočasno obvestili.

Pogovor z dr. Nino Krajnik

Solidarnost in odgovornost do drugih sta najvišja oblika lastne svobode

Dr. Nina Krajnik je psihoanalitičarka, predavateljica in doktorica filozofije, ki v občini Moravče nudi brezplačno psihoanalitično pomoč.

Konec januarja smo v Novicah iz Moravske doline napovedali začetek brezplačne psihoanalitične pomoči. Kmalu pa je naše življenje močno pretresla pandemija novega koronavirusa in izkazalo se je, da je možnost takšne pomoči še kako pomembna. O tem, kako so jo sprejeli Moravčani in Moravčanke in o njenem pomenu tudi sicer, predvsem pa v zadnjih mesecih, sem se pogovarjala z dr. Nino Krajnik, psihoanalitičarko, predavateljico in doktorico filozofije. Dr. Nina Krajnik je študirala v Parizu, kjer je delovala v psihiatričnih bolnišnicah, na oddelkih za otroško in mladostniško psihiatrijo in na oddelku za odrasle. Zdaj dela v Sloveniji in v Beogradu.

Nina, komu je namenjena vaša pomoč?

Psihoanalitična psiho-socialna pomoč je namenjena vsem občankam in občanom, ki se soočajo z bolečino, a si želijo v svojem življenju nekaj spremeniti. Nekateri so že prej iskali to možnost, ki pa je v Sloveniji redka, širše pa nekaterim tudi nedostopna. Problem je v tem, da so čakalne vrste v zdravstvenih domovih in drugih centrih dolge, saj se za razliko od tujine pri nas področje t. i. duševnega zdravja iz meni precej nerazumljivih razlogov še vedno pojmuje kot manj pomembno. Ponuditi brezplačno pomoč je zato unikaten primer dobre prakse in edini med občinami v Sloveniji. Občina Moravče je s tem pokazala, kako pomembno je, da smo pozorni na to, ali nekdo trpi in omogočiti, da to spremeni ali si vsaj odpre to možnost. To se je izkazalo še posebej dragoceno v času pandemije, ki je povsem nepričakovano sovpadla z njenim začetkom.

Kakšen pa je bil odziv?

Odziv je bil izredno pozitiven in me je, iskreno povedano, presenetil. Slovenci smo namreč znani po tem, da neradi govorimo o tem, da doživljamo kakršnokoli stisko – ne priznamo je drugim, še manj pa sebi. Pa vendar se je nemudoma po najavi oglasilo veliko ljudi in ta gesta Občine je bila toplo sprejeta. To dokazuje, da so ljudje v Moravčah pripravljeni na spremembe. V psihoanalizi vemo, da ljudje v svojem trpljenju velikokrat vztrajajo in se mu ne želijo kar tako odpovedati, saj jim prinaša neko zadovoljstvo, pa čeprav morbidno. Imeti vprašanja o sebi, želeli, da bi si na uganko svojega simptoma odgovorili, kaže na hrabrost in željo po premiku. Izkazalo jo je tako veliko mladih kot starejših, srednja generacija, starši z otroki – slednji predvsem z iskanjem načinov, kako ravnati v družinskih razmerah, ko so smernice vsakodnevnega življenja spremenjene.

COVID-19 je močno pretresel družine. Prišlo je do novega položaja, ki so ga nekateri znali dobro izkoristiti in so ustvarili prijetno družinsko vzdušje. Druge družine pa so se soočale z večjimi ali manjšimi stiskami.

Drži. V razmerah, v katerih so ljudje primorani, da skupaj preživijo več časa, kot so ga prej, se odpre vprašanje, kaj nekemu pomeni bližina. Za nekatere je to izkustvo prijetno, za druge ne. Njim je bila pomoč seveda najbolj dobrodošla. Saj veste, kot je zapisal Tolstoj – vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna na svoj način. To pomeni, da nobene krizne situacije ne vplivajo na vse enako, predvsem pa ne prinašajo stisk kar avtomatsko. Tovrstne razmere so v prvi vrsti odvisne od našega odziva nanje, od tega kaj nam pomenijo, kakšen smisel jim pripisujemo. Nekateri ljudje so bili na primer veseli, da jim ni bilo potrebno hoditi v službo in so se lahko zbližali z ljudmi, ki jih imajo radi. Nekaterim pa je bila izolacija povod za vrsto frustracij, občutenja ujetosti, nesvobode, izkustva bližine drugega kot tesnobne ali pa vsaj zoprne. A to je vedno tudi priložnost, da se preizpraša sicer toksičen način odnosa z drugimi, ki pa se ni pojavil zaradi pandemije, ampak je bil prisoten že prej. Pandemija je to lahko kvečjemu intenzivirala.

Vsakanje aktivnosti so na nek način pobeg od samega sebe, ljudje pa se pogosto bojimo soočenja s svojo notranjostjo.

Strah izhaja predvsem iz tega, da bi se soočili z nečim za kar pravzaprav vemo, da ni tako, kot poizkušamo prikazati ali pa da bi se končno soočili s tem, kar zares želimo. Strah nas je naše želje in resnice, če rečem na kratko. Zato pogum ni samo vrlina oziroma nekaj, kar bi bilo lepo, da imamo, ampak je etična dolžnost. Dolžni smo, da smo pogumni, kajti samo pogumen človek je lahko tudi pošten.

Zagon psihoanalitične, psiho-socialne pomoči je sovpadel z začetkom pandemije. Obravnave ne potekajo v kabinetu, kot je bilo načrtovano.

Kako lahko občani stopijo v stik z vami?

Izvajanje pomoči je bilo sprva mišljena v psihoanalitičnem kabinetu, saj je stik v procesu zdravljenja pomemben. Zaradi pandemije pa so se obravnave prenesle na spletno aplikacijo, ki omogoča tako vizualni kot slušni prenos. Sama zaupam v moč besede in če ima beseda moč, potem jo ima tudi na daljavo.

Pa so vsem dostopne ali le mlajšim?

Dostopne so vsem! Starejši danes zelo spretno uporabljajo IKT tehnologijo. Seveda po potrebi pomagam vsem, ki imajo kakršnekoli zaplete pri namestitvi aplikacije – v kolikor tehnični zaplet ni stvar nezavednega odpora, se razume.

Katera so najpogostejša vprašanja, ki ste jih prejeli v času pandemije?

Največji paradoks, ki sem ga zasledila, je, da se v času pandemije niso povečali samo simptomi, ki so povezani s pritiski, na primer tesnoba, nespečnost, fobija, melanholija. Po začetni paniki, ki je odziv na nekaj, kar je bilo do tega trenutka nemisljivo, so se povečali simptomi, ki so povezani z neko osvoboditvijo. Vdor nečesa, kar je nesmiselno, vedno lahko napravi razliko med doživljanjem že znanega in možnostjo novega. Vprašanja: Kaj si zares želim? Ali sem do tega trenutka živel/a tako, kot hočem? Ali bi moral končno narediti to, o čemer že dolgo razmišljam? Kaj če zbolim, pa ne bom mogel uresničiti tega, kar sem nameraval/a, a si nisem upal/a? Kako bom živel/a, ko se bo svet ponovno odprl?, to dokazujejo. Sence lahko zmeraj omogočijo, da vidimo kje je pravzaprav svetloba.

Verjetno bi morali delati z roko v roki z župnikom, saj je morda ravno on tisti, ki prvi ali celo edini vidi stiske posameznikov?

Pozdravljam to idejo in veseli me, da v Moravčah deluje župnik, kot je gospod Kancijan Čižman. V svetu je psihoanaliza najintenzivneje prisotna v katoliških deželah. V Beogradu je pravoslavni del srbske populacije in njihov Center za študij kulture in krščanstva prav tako z najodprtejšimi rokami sprejel moje psihoanalitično delo. Povezave med psihoanalizo in religijo so zanimive tudi zgodovinsko. Francoska psihoanalitičarka Françoise Dolto, ki je svoje klinično delo vseskozi prepletala s krščanstvom, je na primer nekoč dejala,

Prvi psihoanalitični seminar v Moravčah oktobra 2019

da mora biti diskurz, ki tako naslavlja resnico, ljubezen, željo, užitek kot krščanstvo, zagotovo v povezavi s freudovskim odkritjem nezavednega.

V študijskem letu 2019/2020 ste v Moravčah izpeljali sklop seminarjev. Kako je potekal?

Sklop seminarjev je potekal v okviru izobraževalnega programa, ki ga je že tretje leto zapored organiziralo Slovensko društvo za lacanovsko psihoanalizo, a tokrat prvič v Moravčah. Gre za prvi lacanovski projekt ne samo v Sloveniji, ampak tudi širše na prostoru Zahodnega Balkana. Moravče so s tem postale znane tudi v mednarodnih psihoanalitičnih, filozofskih in kulturniških krogih. Na seminarjih so s prispevki sodelovali tudi moji kolegi psihoanalitiki iz Pariza in Beograda, nosilna tema dogodkov pa je bila psihoanaliza novih simptomov. Danes se namreč simptomi ne pojavljajo na enak način kakor v preteklosti, kar terja nenehno invencijo. Teme so v tej perspektivi naslovile vprašanja materinstva in očetovstva v današnjem času, vlogo psihoanalize pri zdravljenju kroničnih bolezni (predvsem raka), motenj hranjenja, samopoškodb, tesnobe, pa tudi psihoanalitična razmerja do znanosti, umetnosti, poezije. Sredi pandemije smo se lotili neposrednih učinkov COVIDA-19 s seminarjem »Epidemije melanholije«.

Kaj nas uči kriza pandemije COVID-19?

Predvsem tega, kako pomembno je, da smo odgovorni drug do drugega. Da spoštujemo vez med vsemi nami, saj živimo v medsebojni odvisnosti. Zato se nikoli ne moremo osredotočiti samo na svoje lastne potrebe in vidike. Mnogo je tistih, ki so še vedno prepričani, da jim pravila, ki urejajo novonastalo situacijo kratijo njihovo svobodo, jih omejujejo, a to ne drži. Ne obstaja 'Jaz' na eni strani in 'vsi ostali' na drugi. Od rojstva dalje smo v odnosu z drugimi, vse naše življenje je obeleženo s tem, na kakšen način vzpostavljamo ta razmerja. Zato odgovornost do drugega nikoli ne pomeni omejitve lastne svobode, ampak obratno. Solidarnost in naša odgovornost do drugih sta pravzaprav najvišja oblika lastne svobode.

Kdo je tu nor?

BESEDILO: mag. MATJAŽ MAROLT, FOTOGRAFIJA: ARHIV LIM

Ob prevzemu funkcije ministra za okolje je mag. Andrej Vizjak podal izjavo, ki po našem mnenju nakazuje, da so pričeli padati standardi na področju varovanja okolja.

Januarja 2020 je Državno odvetništvo RS zapisalo, da vsi dokumenti (tu so mišljeni OVD - okoljevarstvena dovoljenja in STS – slovenska tehnična soglasja), ki omogočajo "preobrazbo" odpadkov v gradbene proizvode, niso v skladu niti s slovensko niti z evropsko zakonodajo in so zato nezakoniti. Govorimo o več kot 250 upravnih postopkih, povezanih z izdanimi okoljevarstvenimi dovoljenji. Ali povedano kratko: kar se v Sloveniji predeluje iz predmetnih odpadkov v »gradbeni material«, je nezakonito. Zakaj sedaj predlagatelji sprememb Uredbe o odpadkih tega ne povedo jasno in glasno, vedo samo oni.

Fige v žepih

Mnenje Državnega odvetništva pa je povsem v nasprotju s pravnim mnenjem dr. Senka Pličaniča, ki ga je naročilo in plačalo podjetje, ki pripravlja recepture za moravški Termit z namenom, da bi vplival na postopek opravičevanja pravilnosti pridobivanja okoljevarstvenih dovoljenj. Na predlog pravnega zastopnika Termita, je bil nato s strani Agencije RS za okolje (ARSO) predlagan in imenovan dr. Pličanič kot pravni strokovnjak, ki se je dejavno vključil v "postopek ugotavljanja okoljske škode", ki poteka na ARSO.

Ljudska iniciativa Moravče

V primeru uporabe umetnega agregata iz jeklarske žlindre kot dodatek za izdelavo zgornje plasti asfalta gre za razumno recikliranje, ki je vredno podpore. V primeru mešanja različnih odpadkov s pepelom, ki naj bi jih povezal in jih preobrazil v inertne odpadke, to je, da se iz njih ne izločajo strupene snovi, pa gre po našem mnenju za prevaro – tak je tudi primer različnih "Tersanov" podjetja Termit.

Pogovori v tej smeri so stekli že januarja tega leta še z ministrom Simonom Zajcem mimo vednosti Ljudske iniciative Moravče in Občine Moravče, kar je

v nasprotju z dogovorom, ki smo ga z ministrom Zajcem dosegli preteklo leto in za katerega sedaj Termit preko različnih medijev razlaga, da je sporen. Naj tu dodam, da smo predstavniki LIM skladno z dogovorom med ministrom Zajcem, takratno direktorico ARSO in drugih predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor s predstavniki Občine Moravče, prekinili z vsemi aktivnostmi in čakali, da MOP in ARSO izpolnita obljubo o našem aktivnem sodelovanju.

To se žal ni zgodilo. Še več, pravni zagovornik Termita nas je januarja obvestil o sestanku, zato namigi Termita, da samoiniciativno "rušimo" postopek ugotavljanja okoljske škode v Moravški dolini, ne vzdržijo. Njihovo obvestilo nas je prebudilo, da smo nadaljevali z aktivnostmi povezanimi z varovanjem okolja in zdravja ljudi.

Tri v enem

Dr. Pličanič je kot neodvisen pravni svetovalec vključen v postopek odločanja o usodi ukrepa začasne prepovedi odlaganja oz. predelave odpadkov. Isti pravni svetovalec je z izdelanim pravnim mnenjem o "pravilnosti" dokumentacije/postopka, povezane z izdanimi STS in OVD osamljen, saj je do podobnih zaključkov kot Državno odvetništvo prišla tudi pravna strokovnjakinja dr. Vasilka Sancin, članica odbora Združenih

narodov za človekove pravice.

Dejstvo, da je ARSO vključil dr. Pličaniča kot neodvisnega strokovnjaka v postopku ugotavljanja okoljske škode, je po našem mnenju nesprejemljivo, kajti vsaj moralno in etično sporno je, da ista oseba nastopa v kar treh funkcijah; najprej se dr. Pličanič opredeli, da je v postopku pridobivanja dokumentacije vse v redu in zakonito, nato je poklican, da v istih okoliščinah ugotavlja, če je kaj spornega, pri čemer ne ugotovi ničesar spornega za naravo.

Najbolj pomenljiva pa je njegova vloga pri dajanju predlogov zakonskih sprememb, ki bodo legalizirale tisto, kar so drugi ugotovili, da je sporno, nezakonito in škodljivo za naravo. S slednjimi ugotovitvami se tudi mi strinjamo. Zato se verjetno upravičeno lahko vprašamo, kdo je tu nor?

Ne živimo sicer v čudežni deželi kot Alica, si pa zastavljamo enako vprašanje in si nadejamo tudi odgovora, v katerem bo prava in popolna resnica.

Krožno gospodarstvo ali odlaganje škodljivih snovi?

Podjetje Termit je po »moravški vstaji« 16. julija 2019 prejelo Odločbo o prepovedi odlaganja odpadkov. Podjetju v bran je stopilo gospodarstvo. Štajerska gospodarska zbornica je izpostavljala, da je podjetje Termit »pionir krožnega gospodarstva« in izrazila zaskrbljenost zaradi prepovedi odlaganja, češ da negativno vpliva na slovensko industrijo. Očitno pa je gospodarstvo slepo za škodo, ki je bila storjena okolju. Ko bo dokazano, da je bila storjena škoda tudi zdravju ljudi, bo najbrž za marsikoga prepozno. Naj tu navedem samo ugotovljeno prisotnost fenola in formaldehidov v okolju in to v več opravljenih raziskavah na območju bivših peskokopov. Za obe snovi vemo in sta dokazano rakotvorni, kar je zapisal tudi ARSO v svojih poročilih. Pri opevanem krožnem gospodarstvu gre v nekaterih primerih za očitno zlorabo, seveda ne pri vseh. V primeru uporabe umetnega agregata iz jeklarske žindre kot dodatek za izdelavo zgornje plasti asfalta gre za razumno recikliranje, ki je vredno podpore. V primeru mešanja različnih odpadkov s pepelom, ki naj bi jih povezal in jih preobrazil v inertne odpadke, tj. da se iz njih ne izločajo strupene snovi, pa gre po našem mnenju za prevaro – tak je tudi primer različnih "Tersanov" podjetja Termit.

Državno odvetništvo je glede nezakonitih okoljevarstvenih dokumentov od ministra Zdravka Počivavška zahtevalo ukrepanje, a ta ne stori nič. Ljudska iniciativa Moravče je Ministrstvo za okolje in prostor opozorila na nepravilnosti, nezakonitosti in ponovno vgrajevanje "nevarnih" snovi – minister Vizjak ne stori nič.

Ko je govora o krožnem gospodarstvu povezano s podjetjem Termit, pozdravljamo in podpiramo tiste izdelke, ki imajo t. i. uporabnost produkta, pa naj bo to izolacijski in ognjevzdržni materiali v gradbeništvu, denimo: zelene strehe, zunanje obloge peči, dimnikov v industriji, za polnila protipožarnih vrat, protipožarne pregrade v predorih, kulturni spomeniki, fasadne plošče, tlakovci ipd. **Nikakor pa ne podpiramo uporabo Tersanov, s katerimi zapolnjujejo opuščene peskokope z različnim pepelom, prahom iz različnih filtrov, se pravi tistih odpadkov, ki vsebujejo nevarne snovi (fenol, cink, svinec, barij, molibden ...).**

Vse dosedanje raziskave v Moravčah so pokazale, da iz telesa deponije v okolje uhajajo strupene

snovi, kar je potrdil tudi strokovnjak na nedavni ustni obravnavi na ARSO. Sledi onesnažil ali njihove posledice so bile najdene tako v tleh, kot tudi v bližnjih vodotokih. LIM opozarja na posledice, v kolikor oz. ko bodo le-ti s poplavljanjem vstopili v prehransko verigo. O odgovornosti za nepovratno škodo v okolju in zdravju prebivalcev Moravške doline bo očitno odločalo sodišče.

Ali nova uredba odpira pot onesnaževanju?

Kaj je namera ministra s predlagano spremembo Uredbe o odpadkih, bomo spoznali čez čas, bojim pa se, da je s sedaj predlaganimi spremembami dodatno odprl vrata nadaljnjemu onesnaževanju Slovenije in uničevanju zdravja prebivalcev okrog spornih deponij.

Državno odvetništvo je glede nezakonitih okoljevarstvenih dokumentov od ministra Zdravka Počivavška zahtevalo ukrepanje, a ta ne stori nič. Ljudska iniciativa Moravče je Ministrstvo za okolje in prostor opozorila na nepravilnosti, nezakonitosti in ponovno vgrajevanje "nevarnih" snovi – minister Vizjak ne stori nič. Mogoče je kriv čas dopustov. Upajmo!

Vsi, ki mislimo zeleno, smo in bomo enotno proti spornemu ravnanju umazanega kapitala in mu bomo nasprotovali po pravni in politični poti.

Za energetska prenova stavb socialno šibkih skoraj milijon evrov

BESEDILO: GAŠPER STEGNAR

Slovenski okoljski javni sklad Eko sklad je v juliju objavil javni poziv za dodeljevanje spodbud socialno šibkim občanom za investicije v energetska prenova njihovih domov. Na voljo je 960.000 evrov, čas za oddajo vloge pa je do konca tega leta. To je le prvi izmed pozivov, v naslednjih dveh letih se bo ponovil še štirikrat.

Pilotni poziv

Gre za pilotni poziv v okviru programa subvencioniranja ukrepov učinkovite rabe energije v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki za reševanje energetske revščine ZERO500, ki se financira iz sredstev evropskega kohezijskega sklada in se bo izvajal do leta 2023, so pojasnili na Eko skladu.

Na pilotni poziv, ki bo odprt do 31. decembra oziroma do porabe sredstev, se lahko prijavi vsaka fizična oseba, ki mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora prijavljeno stalno prebivališče in dejansko živeti na naslovu stavbe, kjer se bo investicija izvajala;

- zadnjih devet mesecev pred vložitvijo vloge mora biti ter je na dan vložitve vloge prejemnik denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka;

- sama ali skupaj z enim oziroma več družinskimi člani, ki so z vlagateljem navedeni v Odločbi Centra za socialno delo (CSD), mora biti lastnik ali solastnik vsaj do polovice eno- oziroma dvostanovanjske stavbe ali etažni (so)lastnik vsaj do polovice stanovanja v dvostanovanjski stavbi, kjer se bo investicija izvedla. V primeru, da vlagatelj ni (so)lastnik stavbe, je ta pogoj izpolnjen tudi, če je eden oziroma več družinskih članov skupaj, ki so z vlagateljem navedeni v Odločbi CSD, (so)lastnik vsaj do polovice eno- oziroma dvostanovanjske stavbe ali etažni (so)lastnik vsaj do polovice stanovanja v dvostanovanjski stavbi, kjer se bo investicija izvedla.

Poleg teh pogojev morajo biti izpolnjeni tudi naslednji pogoji za stavbo, kjer se bo investicija izvajala in sicer, da je to eno- ali dvostanovanjska stavba oziroma stanovanje v dvostanovanjski stavbi, zgrajeni pred 31. decembrom 1967, ki je upoštevana v odločbi CSD, je legalna, se lahko uporablja in je njena namembnost stanovanjska. Nepovratna finančna spodbuda je lahko dodeljena tudi za stavbe, ki imajo izvedene prizidave ali nadzidave stavbe po 31. 12. 1967, če je bila pridobljena upravna odločba, ki izkazuje legalnost gradnje prizidave oz. nadzidave in je bila izdana pred oddajo vloge na ta javni poziv.

Upravičene investicije

Nepovratna finančna spodbuda je lahko dodeljena za investicije v ukrepe, ki pred podpisom tripartitne pogodbe med vlagateljem, izvajalcem posameznega ukrepa in Eko skladom še ne smejo biti izvedene. Ti ukrepi so: toplotna izolacija strehe in/ali stropa, toplotna izolacija fasade, vgradnja energijsko učinkovitih oken in/ali vhodnih vrat, zamenjava sistema priprave tople vode z grelnikom vode s sprejemniki sončne energije, zamenjava neučinkovitega sistema priprave tople vode z grelnikom vode s toplotno črpalko ter vgradnja lokalnega prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka.

Višina spodbude znaša sto odstotkov upravičenih stroškov investicije, vendar ne več kot 9.620 evrov z DDV. Točna višina spodbude se določi s tripartitno pogodbo, in sicer na podlagi predračuna za izbrani ukrep.

Po napovedih Eko sklada se bo tem gospodinjstvom izboljšal socialni status, saj jim bodo energetske prenove prinesle dejanske prihranke pri njihovih stroških. Zmanjšala se bo poraba energentov in električne energije, nezanemarljiv pa je tudi vidik izboljšave bivanjskih pogojev, kar lahko pozitivno vpliva tako na zdravstveno kot psihično stanje članov gospodinjstva.

Ni pa to edini poziv Eko sklada, ki ponuja znatno finančno pomoč socialno šibkim. Možno je pridobiti tudi 100 % nepovratnih sredstev pri zamenjavi kurilnih naprav ter pri prenovah večstanovanjskih stavb.

Več informacij na spletni strani: <https://www.ekosklad.si/prebivalstvo/pridobite-spodbudo/objava/javni-poziv-program-zero500>.

Gašper Stegnar je neodvisni energetski svetovalec mreže ENSVET, ESP Moravče (gasper.stegnar@ensvet.si).

V vročem julijskem poznem popoldnevu sem se namesto običajnega teka ali vožnje s kolesom odločil za obuditev svoje nekoliko pozabljene »ljubezni« - ornitologije. Gre za vejo zoologije, ki se ukvarja s proučevanjem ptic. Njeno področje obsega opazovanje in razvrščanje ptic, raziskovanje njihove telesne zgradbe, fiziologije, vedenja, oglašanja in leta ter zaščite in ohranjanje ogroženih vrst.

Odločil sem se za podrobnejši pregled širšega predela sedaj urejene sprehajalne poti ob potoku Drtijščica. Kaj je lahko lepšega kot to, da si človek v današnjem času vzame nekaj prostega časa za opazovanje narave?

Po polurnem testu potrpežljivosti je moja pozornost pritegnil močno oddaljen let črno-bele ptice, ki je spominjal na spreletavanje metulja. Déjà vu (že videno – op. ur.) izpred tridesetih let ob zaloških ribnikih? Smrdokavra, imenovana tudi vodeb, na Goričkem tudi upkač?

Počasi in nemoteče sem se ji v globokem loku kritja zaraščene meje melioracijskega jarka približal na razdaljo, s katere sem s prostim očesom videl vsako podrobnost. Daljnogleda, ki mi je počival v rokah, sploh nisem potreboval.

Žareče čudovita ptica

Smrdocavra, nacionalna ptica Izraela, ena najlepših in najbolj ogroženih ptic pri nas, s svojo značilno nerodno hojo, dvignjeno oranžno naglavno perjanico in dolgim ukrivljenim kljunom lovi insekte po tleh pravkar pokošenega travnika, neposredno v bližini degradiranega območja usedalnega bazena.

Smrdokavra (*Upupa epops*) je gotovo ena najbolj prepoznavnih ptic, ki se pojavljajo pri nas. To je ptič nekoliko večji kot kos, a z veliko daljšim, navzdol ukrivljenim, ozkim kljunom. Popolnoma iztegnjena meri od 25 do 29 cm, od tega 4 do 5 cm odpade na kljun. Razpon njenih peruti je od 44 do 48 cm. Njene prsi, grlo, vrat, glava, tilnik in 'ramena' so rožnato oker barve, spodnji del telesa za nogami pa je bel. Široka in zaobljena črna krila krasijo bele proge in tudi za črn rep je značilna široka bela prečna proga. Na vrhu glave ima perjanico s črnimi konci peres. Z našopirjeno perjanico smrdokavra spominja na indijskega poglavarja, vendar jo navadno razpre le za kratek čas – ko je razburjena ali pa po pristanku.

Smrdokavra v Moravški dolini

BESEDILO: ALJAŽ FIRM, FOTOGRAFIJA: ALEN PLOJ

Zaradi značilnega oglašanja »up-up-up«, ki se presenetljivo daleč sliši, ji ponekod pravijo tudi upkač. Tudi ime smrdokavra ji pristoji, saj mladiči vsiljivce, ki jih hočejo zbežati iz gnezda, odganjajo s smrdečim izločkom.

Smrdokavra je kot kritično ogrožena vrsta uvrščena na slovenski rdeči seznam ogroženih ptičev gnezdilcev, saj ji pri nas grozi izumrtje.

Gostja kulturne krajine

Smrdokavra je selivka, ki septembra odleti na prezimovališča v Afriki. K nam se vrne spomladi, največkrat aprila, in kmalu zatem začne par gnezdit. Gnezdo najraje naredi v drevesnem duplu v starem sadnem drevesu, pa tudi vrzel v zidu ali skalah se ji zdi primerna. Živi v kulturni krajini, kjer se pašniki, njive in sadovnjaki ali vinogradi prepletajo s številnimi mejicami, živimi mejami in grmi, najraje pa ima visokodebelne travniške sadovnjake s starimi in trpežnimi sortami sadnega drevja in pašnike v njihovi bližini.

Najraje ima velike žuželke, ki jih z dolgim kljunom spretno pobira s površine tal ali pa jih išče v iztrebkah živine ali v tleh. V slast ji gredo kobilice, bramorji, hrošči, strigalice in ličinke teh žuželk, pa tudi deževnikov in večjega plena, na primer kuščaric in celo malih sesalcev, se ne brani. Smrdokavra je kot kritično ogrožena vrsta uvrščena na slovenski rdeči seznam ogroženih ptičev gnezdilcev, saj ji pri nas grozi izumrtje, če se bodo dejavniki ogrožanja, kot so izginjanje primernega življenjskega prostora in pretirana intenzifikacija kmetijstva, še nadaljevali. Sonce je počasi zašlo, diskretno sem se umaknil, vesel, da v naši dolini obstaja nekaj, kar je drugod že izginilo, morebiti le kot preletni gost ali kot žarek upanja za boljše varovanje okolja ...

Ob deseti obletnici Društva krajanov Dešen - DŠN

BESEDILO: IRENA ROTAR, predsednica Društva DŠN, FOTO.: KLEMEN ROTAR, IGOR GRABELJŠEK

Kako hitro mine 10, 20, 50 let? Komajda se za trenutek ustavimo, se malo zamislimo, pomislimo na včeraj, predvčerajšnjim ... Tako hitro preteče deset let, le lučaj stran jih čaka dvajset in nato se v življenju človeka na vratih kaj kmalu pojavi vsem že dobro poznani obisk – abraham.

A pustimo zdaj abrahama ob strani, do tja še pridemo, z voljo in vztrajnostjo. Kot se za okrogli jubilej vselej spodobi, je prav, da se ga obeleži. Še posebej, če gre za desetletje dosežkov, ki jih pišemo ljudje v vasi Dešen. Pred desetimi leti smo začeli pisati uspešno zgodbo, zaradi katere smo danes prav vsi bogatejši. Po nekaj pogovorih, dogovorih, sestankih, urejanju »papirologije« in uskladitvi se je ustanovilo Društvo krajanov Dešen – DŠN (DŠN je fonetični zapis imena vasi). Tako smo z ustanovitvijo društva zabeležili nov mejnik pri vzpostavljanju še močnejšega sodelovanja v vasi.

Kjer krajani radi praznujejo

V Dešnu je bilo druženje in aktivno praznovanje že v preteklosti nekaj običajnega. Prirejali so praznovanja ob dneva žena in državnih praznikov, igrali so gledališke igre, čeprav ni bilo odra in dvorane, so pa bile »hiše« – dnevne sobe, pa podi in kozolci.

Po vsaki proslavi je sledila veselica in ples. Vsako leto so organizirali prvomajsko kresovanje, na veliki ponedeljek so hodili na Miklavža, nekdanj so hodili za 1. maja tudi na Zasavsko goro in na Pleše, seveda peš.

Med igro

Pohod na Pivkelj turn

Ko je nekdanja Krajevna skupnost Velika vas–Dešen dobila svoj Dom KS, so se nekatere proslave dogajale tam, nekatere pa so ostale na vasi. Potem smo si izborili svojo samostojno krajevno skupnost, urejale so se ceste, s prispevki vaščanov in Občine smo dobili asfalt in vaško igrišče. In naši otroci, ki so medtem odrasli, so predlagali ustanovitev društva za še več aktivnosti in dogajanja v vasi.

K članstvu smo poleg prebivalcev vasi povabili tudi nekdanje vaščane, ki še vedno radi prihajajo domov, poleg njih pa tudi prebivalce sosednje vasi. V prvem letu smo imeli 31 članov. V letošnjem letu društvo šteje 85 članov.

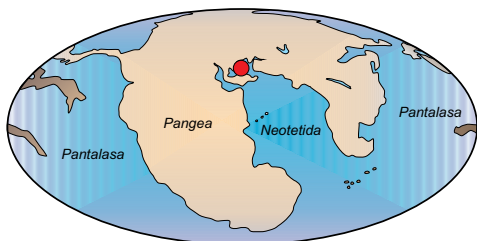
Novo društvo, nove dejavnosti

V društvu nismo dolgo odlašali z nalogami, ki so se nam zdele smiselne in primerne ter prav tako tudi potrebne pri vzpostavljanju boljšega delovanja in sodelovanja v vasi. Tako smo se že aprila leta

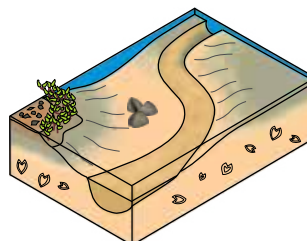
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST NARAVE

GEOLOŠKE POSEBNOSTI IZ KAMNOLOMA UŠENIŠČE (DEŠEN)

Vršne dele Posavskega hribovja severno od Save tvori **apnec**, ki ga po pogorju v Avstriji imenujemo **dachsteinski apnec**. Nastal je iz karbonatnega blata, ki se je odlagalo v plitvi laguni in na poplavnih ravninah obsežne **karbonatne platforme** v času **mlajšega triasa** pred 230-200 milijoni let. V tem času je bila večina kopnega združena v nadelcino Pangeo, obdano z oceanom Pantalasa. Na zahodu se je v notranjost Pangee zajedal manjši ocean Neotetida.

Podoba sveta v času mlajšega triasa. Položaj morskega dna, na katerem se je odlagal apnec, ki danes najdemo v kamnolomu Ušenišče, je označen s piko. Prerejeno po Chablais in soavtorji (2011).

Dachsteinski apnec se je odlagal na plitvem morskem dnu. Značilno je menjavanje gostega apnenca, breče in stromatolitov.

Za apnec kamnoloma Ušenišče so značilne plasti, debele od 0,5 do 2 m, v katerih se izmenjajo **breča**, **stromatolit** in gost apnec z velikimi srčastimi školjkami. Vsaka plast s takim zaporedjem predstavlja dvig morske gladine, breča naslednje plasti pa označuje ponoven umik morja. Brečo sestavljajo oglati kosi apnenca, ki so bili odtrgani s podlage tekom okopitve in bili pomešani z mehkim blatom v bližini obale. Stromatoliti nastajajo v plitvem morju tik pod vodno gladino z rastjo cianobakterij mikroskopske velikosti, apnec s školjkami pa je nastal z odlaganjem mehkega blata nekaj metrov pod vodno gladino.

Breča s počnelimi oglatimi kosi apnenca, z ostro mejo odložena preko gostega apnenca, v katerem so vidne številne kokardne teksture (paleokraške votline).

Stromatoliti so sedimentne teksture, nastale na morskem dnu, ki so ga obraščale cianobakterije (modrozeleni ceppljivke). Značilno menjavanje svetlih in temnih pasov (slika levo) je posledica razlik v količini organske snovi in peščenih zrn. Stromatolite danes najdemo zlasti na plitvih slanih poplavnih ravninah vročega in sušnega podnebnege pasu, na primer v zalivu Shark Bay v Avstraliji (slika desno). Njihova prisotnost v kamninah je tako dokaz za neposredno bližino morske gladine.

Sivemu apnencu iz kamnoloma posebno lepoto dajejo bele lupine megalodontidnih školjk. Njihova lupina je dosegla velikost tudi do 60 cm. Debele lupine iz aragonita (vrsta kalcijevega karbonata) so bile kmalu po tem, ko so bile prekrte s plastmi karbonatnega blata, raztopljene. Votline je nato zapolnil kalcit in omogočil, da se je oblika prvotne lupine ohranila do danes. Presek fosilnih megalodontid ima pogosto obliko kopita ali srca, zato so nekoč ponekod verjeli, da gre za stopinje divjih živali ali divjih žensk.

Prvotno aragonitna lupina školjke se je raztopila. Prazni prostor je zapolnil mineral kalcit.

Kokardna tekstura iz kamnoloma Ušenišče.

Slikovito menjavanje barvitih obročev kalcita ali drugega minerala imenujemo **kokardna tekstura**, ker spominja na koncentrične vozle ali značke, ki so jih nekdanj pripenjali na klobuke kot znak pripadnosti stranki, stanu ali organizaciji. Kalcit se je izločal v nekdanjih majhnih kraških žepih ali v raztopljenih lupinah školjk in drugih fosilov. Kadar je bilo v raztopini prisotnega več železa, je pas kalcita obarvan rdeče, beli kalcit pa se je izločil iz čiste raztopine kalcijevega karbonata.

2010 pridružili vseslovenski akciji *Očistimo Slovenijo*. Te čistilne akcije smo se lotili resno in je bila v vasi ter v bližnji okolici zelo obsežna. Prvomajsko kresovanje v organizaciji društva s krajšo proslavo in vabljenimi gosti je predstavljalo aktivni začetek delovanja našega društva. Že prvo leto smo organizirali tudi *Pozdrav poletju* in jeseni *Kostanjev piknik*. Vse naše prireditve so postale tradicionalne – *Občni zbor z dnevom žena*, *Pohod na Pivkelj turn*, *Prvomajski kres*, *Pozdrav poletju*, *Kostanjev piknik*, *Miklavževanje* in *Novoletno praznovanje*. Na vse prireditve so poleg članov društva vabljeni vsi vaščani Dešna.

Vaščani, ki praznujejo okrogle obletnice, se razveselijo mlaja, ženske smo si omislile ženski piknik, moški pa seveda svojega. Mladina s pridom izkorišča igrišče za odbojko ali samo za klepet.

Srce Dešna – trdno kot kamen

S prispevkom Občine Moravče smo kupili mize in klopi, kasneje tudi šotor in nekaj opreme.

Srce Dešna je na kamniti podlagi v obliki srca postavljena velika skala iz dachsteinskega apnenca, v katero so ujete bele srčaste lupine megalodontnih školjk iz obdobja mlajšega triasa (to je pred 230–200 milijoni let) in je bila najdena v kamnolomu nad vasjo. Ob skali je postavljen okrasni kozolec s pojasnjevalno tablo, vsebino katere so uredili geologi iz Univerze v Ljubljani. O svečanem odprtju Srca Dešna so poročali v časopisih in na televiziji.

S pomočjo Občine smo ob igrišču postavili zabojnik, mu naredili streho, ga opremili in skupaj z igriščem in našo skalo je postal naš center dogajanja, Srce Dešna.

Vhod v Dešen

Za letošnje leto smo imeli velike načrte in praznovanja, ki pa jih je višja sila (epidemija novega korona virusa) preprečila. Slavnostni Občni zbor društva in praznovanje dneva žena na igrišču pod velikim šotorom in v prisotnosti župana nam je uspel.

Prvomajsko kresovanje smo organizirali z zamudo, na kresni večer, *Pohod na Pivkelj turn* je uspel v manjšem obsegu. Še vedno pa upamo, da nam bo uspelo jeseni organizirati še kakšno prireditev.

Prvih deset let je le podlaga za naprej

Ker je vse delo v društvu prostovoljno in je namenjeno druženju in sodelovanju, bo društvo živelo, dokler bodo naši člani aktivni. Tega se nadejamo vsi, ker si tudi v prihodnje želimo ustvarjati prostor, ki bo namenjen medsebojni pomoči in snovanju novega.

Sezona kot je še ni bilo, nova pred vrati

BESEDILO: TONI BRODAR

Veliko je bilo že napisanega in povedanega o nenavadnem položaju, v katerem se je znašel ves svet. Tudi šport in nogomet se je moral prilagoditi novim zdravstvenim uredbam, ki so pripomogle, da lahko čimprej vdihnemo sveži zrak in se ponovno posvetimo tistemu najpomembnejšemu, ostati zdrav.

Pilotni poziv

NK Termit Moravče ni bil izjema, ko je bilo potrebno sprejeti nekatere odločitve, za katere verjetno nihče ni nikoli pričakoval, da bodo postale del človekovega vsakdanjika. Po navodilih NIJZ so bila vsa tekmovanja marca sprva prestavljena, kasneje pa odpovedana, tudi v tem primeru pod okriljem MNZ Ljubljana. Kasneje so se vrnili treningi, a z določenimi spremembami, saj je bilo potrebno upoštevati vse omejitve v želji čim bolj zajeziti novo »nadlogo«, imenovano COVID-19, ki smo jo v Moravški dolini odlično pregnali.

Pregled sezone

Ker je že lep čas minilo od zadnjih Kuradnih tekem, je prav, da se na kratko spomnimo, kako se je iztekla krajša sezona. Vsi rezultati, ki so bili doseženi v jesenskem delu, so obveljali kot uradni.

Naša članska ekipa je sezono sklenila v zgoščeni konkurenci na 9. mestu v četrtem kakovostnem razredu slovenskega nogometa. Ker je toliko izvrstnih klubov s tega področja sodelovalo v vseh ligah, je to celo izenačena druga najboljša uvrstitev ekipe v zadnjih 15 letih.

Pri ostalih selekcijah je najbolj pomembna skupna ugotovitev, da so vse ekipe zadržale svoje mesto v istem razredu. Za mladince je bil predčasen zaključek sezone zagotovo kot naročen, da strnejo svoje vrste in z nekaj več sreče v prihodnje posežejo višje. Prijetno je presenetila ekipa starejših dečkov, ki je po desetih letih zaigrala v boljši ligi in se tam zadržala celo na sredini lestvice. Tudi mlajši dečki so prikazali nekaj borbenih predstav, iz katerih lahko črpajo veliko dobre energije za nove priložnosti.

Niti najmlajši nadobudni člani NK Termit Moravče niso razočarali, v novo sezono pa se klub podaja še z dodatno ekipo. Že ustaljenim ekipam (U 7, U 8, U 9 in U 10) se pridružujejo še nekoliko starejši cicibani, v naslednji sezoni se bo za žogo podila tudi selekcija U 11.

Veteranska ekipa je svoj niz neporaženosti podaljšala na neverjetnih 17 tekem, a kljub temu ostala brez naslova prvaka, ki je tokrat pripadal Radomljam.

Dekleta so odigrala samo nekaj tekem pred odpovedjo tekmovanj in zaigrala na dveh posebnih turnirjih.

Novih članov bomo veseli

Vklubu so priprave na nove zmage v polnem teku. Še vedno se bo sledilo navodilom NIJZ v povezavi z zagotovitvijo zdravih pogojev za igro, zato bodimo vsi skupaj strpni in potrpežljivi. NK Termit bo v sezoni 2020/2021 zastopan z enajstimi selekcijami: člani, mladinci, dekleta, veterani, starejši dečki, mlajši dečki, cicibani (U7 / U8 / U9 / U10 / U11).

Avgust je mesec, ko se začnejo prvi treningi za vse selekcije, razen za najmlajše (U 7), za katere se bodo začeli septembra, hkrati pa je to lepa priložnost za vpis v klub. Če bo vse potekalo normalno, potem naj bi se s prvimi tekmami sezona začela že ob koncu tega meseca, za nekatere pa potem v septembru.

Imejte se lepo, ostanite zdravi in hvala vsem za podporo.

NK TERMIT MORAVČE

vabi vse

osnovnošolce, dečke in deklice, ki želijo aktivno preživljati prosti čas, igrive, željne igre in zabave, z željo po telesnem razvoju

k vpisu v nogometni klub.

Vpis poteka pred treningi posameznih selekcij (glej raspored treningov). Nogometaš potrebuje športno majico in hlače ter nogometno obutev. Za več informacij o vpisu pokličite vodjo mlajših selekcij (Aleš Burja) na telefonsko številko 041 925 219.

Mi se že veselimo novih nogometnih dogodivščin. Bodi del njih tudi ti!

Ko zadiši po knjigi

BESEDILA ZBIRA: MAG. KATARINA PETERC

Bralci bralnih skupin Krajevne knjižnice Daneta Zajca vam priporočajo v branje naslednje knjige:

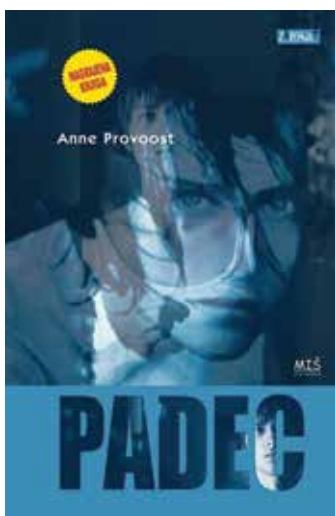

Tiziano Terzani
Vedeževalec mi je rekel

Bralne lučke smo bralno sezono v novem letu nadaljevale februarja s knjigo Vedeževalec mi je rekel znamenitega italijanskega novinarja, pisatelja in mirovnika Tiziana Terzanija, ki nam je odkrival čare eksotičnega Orienta. Zgodba, osnovana na resničnih dogodkih, se prične s prerokbo kitajskega vedeževalca, ki avtorju napove, da leta 1993 ne sme leteti, drugače se bo znašel v smrtni nevarnosti. Avtor se zato ob nastopu leta odloči, da ne bo letel, ampak bo kot novinar po Jugovzhodni Aziji potoval po kopnem in po morju. Hkrati se odloči, da bo v vsakem kraju poiskal znanega lokalnega vedeževalca in ponovno povprašal po svoji usodi.

Knjiga je odličen potopis jugovzhodno azijskih držav, s katero nam Terzani nostalgичno razkriva staro Azijo, ki je nismo poznali, ter z obžalovanjem prikazuje njeno neizbežno spremembo in vdajanje zahodnemu načinu življenja. Avtor je kritičen do vplivov globalizacije, ki uničuje prvobitne kulture, stik človeka z naravo in stik s samim seboj. Terzanijevo delo pa tudi sporoča, da nam dane prilike, če jih le znamo izkoristiti, lahko obogatijo življenje.

Natalija Ravnikar,
Bralne lučke

Anne Provoost
Padec

Z vami delimo mnenje o knjigi Padec avtorice Anne Provoost, ki ga je napisala Jožica Bulič, članica bralnega kluba Bralne lučke.

Po daljšem premoru zaradi epidemije, smo se Bralne lučke ponovno srečale konec meseca maja v naravi, v čudovitem zavetju moravških ribnikov. Zelo smo bile vesele ponovnega srečanja, naš pogovor je bil prisrčen in iskrič. Bralno srečanje je bilo namenjeno pogovoru o mladinskem romanu Padec, belgijske avtorice Anne Provoost.

V romanu se prepletata dve zgodbi, zgodba sedanjega in preteklega časa. Glavni junak, najstnik Lukas preživlja z mamo počitnice v podeželski hiši svojega pokojnega dedka. V bližnjem mestecu Lukas spozna nova prijatelja, ki mu dajeta pomemben občutek pripadnosti in ga hkrati na zelo prefinjen način spodbujata h kriminalnim dejanjem in rasni nestrpnosti. V soseščini Lukas ponovno sreča prijateljico iz otroštva. Caitlin je čudovito dekle, njen ples in odnos do sveta ga navdušujeta. V pogovoru z njo Lukas izve zamolčano resnico o dedku in dogajanju v drugi svetovni vojni v tem kraju. Poletna zgodba se zaplete, zgodi se nesreča in da bi rešil življenje ljubljeni osebi, mora mladi junak v trenutku ukrepati.

Kot pravi pisateljica, roman je plašč, ki si ga nadenemo in ga nekaj časa nosimo. Tako izkusimo situacije, ki se dogajajo junakom v zgodbi in spoznamo, kako težko je sprejemati odločitve.

Jožica Murko Bulič, Bralne lučke

VPIS!

MAŽORETKE

Moravške Lilije

vabijo v svoje vrste
deklice, gospodične in dame
vseh starosti k vpisu na različne vadbe.

Vpis na telefonski številki 040520590 (Barbara)
ali na elektronski naslov moravske.lilije@gmail.com

**KRAJEVNA
KNIŽNICA
DANETA ZAJCA
MORAVČE**

vas vljudno vabi k

**OGLEDU RAZSTAVE,
KI JO JE
PRIPRAVILO
MAŽORETNO
DRUŠTVO
MORAVŠKE LILJE.**

Razstava bo na ogled do konca avgusta.

Fotografski natečaj - kozolec

Knjižnica Domžale objavlja fotografski natečaj z naslovom KOZOLEC - naša etnološka dediščina.

Kozolec velja za tradicionalni simbol slovenskega podeželja in je še vedno živ spomenik ljudskega stavbarstva. Vabimo vse ljubitelje fotografiranja, da raziskujete kulturno dediščino in fotografirate kozolce v domači občini.

Nekdaj je bil kozolec sestavni del gospodarskih poslopij na kmetiji, kjer so ga uporabljali za sušenje in shranjevanje pridelkov, danes pa so namenjeni bolj hranjenju kmetijskih strojev in družabnim srečanjem. Tudi med potepanjem po naši okolici boste zagotovo opazili kozolce. Poznamo več vrst kozolcev, ki se med seboj razlikujejo po obliki, velikosti in namembnosti.

Namen natečaja je raziskovati našo kulturno dediščino in obogatiti domoznansko zbirko Knjižnice Domžale.

Na natečaju lahko sodelujejo vsi ljubitelji fotografije: ljubiteljski, naključni ali profesionalni fotografi. Posameznik lahko sodeluje z največ tremi fotografijami, ki jih odda ali pošlje na digitalnem mediju na naslov: Knjižnica Domžale, Cesta talcev 4, 1230 Domžale, ali na elektronski naslov: info@dom.sik.si.

Velikost datotek naj ne presega 7 MB. Fotografije lahko pošljete v več datotekah, vendar naj bodo vselej navedeni podatki o avtorju. Večjo datoteko (do 2 GB) lahko pošljete preko vmesnika: <https://www.wetransfer.com/>.

Priložite tudi izpolnjeno prijavnico z natančnimi podatki o avtorju (ime, priimek, naslov, telefonska številka in elektronski naslov). Prijavnica je objavljena na spletni strani knjižnice (<http://www.knjiznica-domzale.si/Portals/0/PRIJAVNICA%20-%20nate%20C4%8Daj%20Kozolec.pdf>)

Fotografija mora nujno vsebovati podatek o kraju in občini, kjer je bila fotografija posneta. V kolikor avtor fotografije pozna tudi več podatkov o kozolcu, bomo veseli tudi teh informacij. Kozolce lahko fotografirate z različnih perspektiv in različnimi pristopi. Lahko poslikate tudi samo dele kozolca /špirovc, rigl, steber, hlapec ali stol na kozolcu .../

Vsaka fotografija naj bo označena s podatki o avtorju (ime, priimek) in krajem /občino/, kjer je bila fotografija posneta. (primer: F1_Ime_Priimek_Kraj_Občina).

Udeleženci lahko oddajo fotografije v formatu JPG ali JPEG, z ločljivostjo 200-300 dpi in velikosti najmanj 3264x2448. Digitalnih medijev CD/DVD ne bomo vračali.

Varno v prometu

BESEDILO: JANA KERŽAN in KATJA MEDIJA
FOTOGRAFIJE: KATJA MEDIJA

Naši učenci so vsakodnevno udeleženci v prometu. V času šolskega leta so različne prometne situacije, s katerimi se srečujejo, še pogostejše. **Za varnost v prometu moramo skrbeti vsi udeleženci.**

Na šoli vsako leto izvajamo in se udeležujemo preventivnih akcij, dejavnosti in tekmovanj, katerih namen je, da bi znali učenci v prometu pravilno ravnati in poskrbeti za svojo varnost in varnost drugih ter osveščati o varnem ravnanju v prometu tudi ostale udeležence.

Dejavni tudi v času epidemije

V preteklem šolskem letu smo načrtovali veliko dejavnosti npr. sodelovanje v projektu Pasavček, akcijo Podari rumeno rutico, obisk policista, pogovori in učni sprehodi na temo varnosti v prometu, sodelovanje na tekmovanju Varno na kolesu, promocijo kolesarjenja in izvedbo kolesarskega izpita ipd. Kljub izrednim razmeram smo večino dejavnosti uspešno izpeljali.

Konec septembra smo prvič izvedli tridnevni kolesarski tabor v Planici. Skupina učencev se je z mentoricama podala na izlete po različnih kolesarskih poteh v okolici Kranjske Gore. Poleg kolesarjenja so bili naši dnevi zapolnjeni s številnimi športnimi aktivnostmi.

Učencem smo želeli ponuditi čim več različnih kolesarskih dejavnosti. Izvedli smo štiri kolesarske treninge v sodelovanju s KD Rog in KD Rajd. Obema kluboma se za pomoč in zanimivo izkušnjo najlepše zahvaljujemo. V popoldanskem času smo izvedli dva kolesarska izleta po Moravški dolini, na katere smo povabili tudi starše. Druženja so se izkazala za koristno neformalno druženje učiteljev, učencev in staršev.

Z učenci 5. razredov smo uspešno izvedli kolesarski izpit,

Septembra je na cestah veliko otrok, ki so po počitnicah razigrani in manj previdni. Odrasli smo tisti, ki moramo poskrbeti za njihovo varnost z razumno vožnjo in obnašanjem na cesti, ki jim je lahko za zgled.

čepprav smo se soočali z veliko časovno stisko in prilagoditvami – tako iz preventivnih dejavnikov kot tudi spremenjene prometne ureditve.

Moravški otroci so varni kolesarji

Ponosni smo na uspeh na tekmovanju Varno na kolesu, ki se ga naša šola udeležuje že vrsto let. Učenci so spoznavali pomen varnosti v prometu in se z domiselnimi izdelki potegovali za privlačne nagrade. OŠ Jurija Vege Moravče se je izkazala na vseh nivojih: med šolami, ki so uspešno zaključile in oddale obe nalogi v razpisu A, in tistimi, ki so sodelovale v razpisu B, je osvojila tretje mesto. Med šolami, ki so opravljale naloge v obeh razpisih, pa se je uvrstila na prvo mesto. Razveselili smo se denarne nagrade in številnih praktičnih nagrad. V okviru projekta smo z učenci pripravili tudi poučne video-posnetke. Povezave do teh najdete na šolski spletni strani. Na tem mestu se vam zahvaljujemo, da ste bili v preteklem šolskem letu pozorni na učence, ki

so bili vsakodnevno udeleženi v prometu in ste s svojim ravnanjem prispevali, da so le-ti varno prišli v šolo in domov.

Pred nami je že novo šolsko leto in ne pozabimo, da se otroci v šolo vračajo nekoliko bolj razigrani. Otroci so kot prometni udeleženci nepredvidljivi in težje pravilno ocenijo prometno situacijo, zato je pomembno, da smo jim odrasli zgled in smo v prometu še posebej pozorni nanje.

Bralni namig

Kar skočili smo v zaključni del počitnic, kajne? V misli so se prikradli že novi šolski izzivi. Tudi meni. Zavod RS za šolstvo je v skladu z 8. in 9. členom Pravilnika o tekmovanju v znanju za slovenščino za Cankarjevo priznanje razpisalo **v šolskem letu 2020/2021 tekmovanje z naslovom: SLOVENIJA, VSE NAJBOLJŠE.**

Naša Slovenija v tem letu obeležuje pomembne prelomne dogodke izpred 30 let, zato vas še posebej vabimo k branju in razmišljanju, k pisanju in ustvarjanju besedil. Knjig je zelo malo na voljo v knjižnicah, zato vas vabim, da branje okusite že v teh zadnjih počitniških dneh in se zagrizete v knjigi, preberete in zapišete svoje misli ob branju. Potem bo tekmovanje 17. novembra dobilo uspešen zaključek.

RAZPISANI KNJIGI

6. in 7. razred: **Igor Karlovšek: Pobeg**

8. in 9. razred: **Mate Dolenc: Kako dolg je čas**

Obilo bralnih užitkov bralni kolegi,
Bernarda Mal

Dobrodelni pohod za sladkorčke, otroke s sladkorno boleznijo

12. septembra 2020 vse naše poti vodijo na ČZS!

... vsak po svojih zmogljivostih, meter ali kilometer, a vsak z dobrim namenom!

Čestni pokrovitelj prireditve:
predsednik RS Borut Pahor.

Do 17. februarja 2020 so projekt podprli in napovedujejo aktivno udeležbo:

- poslanec državnega zbora RS Dejan Židan,
- ministrica MKGP Aleksandra Pivec,
- Trgovina HOFER d.o.o.,
- Vzgojno izobraževalni zavod Frana Milčinskega Smednik,
- Gostišče Pri čebelici,
- Celjski sejem,
- Nacionalni inštitut za javno zdravje,
- Zveza paraplegikov Slovenije,
- Zveza društev upokojujencev Slovenije,
- Zveza tabornikov Slovenije,
- Osnovna šola Žirovnica,
- Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Celje,
- Planinska zveza Slovenije,
- Društvo Šola zdravja,
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov.

Medijska pokrovitelja:

- Radio Aktual,
- Radio Veseljak.

IMENA VSEH PODPORNIKOV, ki se nam bodo priključili naknadno, bomo tedensko objavljali na naši spletni strani www.czs.si.

Oblikovanje in ilustracija: Andrejka Cufer

Čebelarska zveza Slovenije (ČZS) v sodelovanju s **Pediatrično kliniko**, Kliničnim oddelkom za endokrinologijo, diabetes in bolezni presnove ter **Društvom za pomoč otrokom s presnovnimi motnjami** vabi na vseslovensko dobrodelno prireditev v pomoč otrokom s sladkorno boleznijo – **sladkorčkom**.

Vse slovenske čebelarje in podpornike zato vabimo na dobrodelni pohod na Brdo pri Lukovici. Na sedež ČZS se lahko odpravite vsak od svojega doma ali z nami prehodite le zadnji del poti. Predsednik ČZS Boštjan Noč se bo iz domače Žirovnice na 58 km dolgo pot odpravil 12. 9. ob 2. uri zjutraj. Ob prihodu v Lukovico se bomo povesečili na dobrodelnem koncertu.

Kje vse bodo potekale **poti**, kdo vse se nam bo pridružil in kako lahko donirate za bolne otroke, vas bomo dnevno obveščali na www.czs.si.

Vsa zbrana sredstva bomo namenili nakupu UZ naprave za oceno stanja ožilja pri sladkornih bolnikih.

Sladkorčkom in ostalim sladkornim bolnikom bomo pripravili smernice za uporabo čebeljih pridelkov v njihovi prehrani.

ČZS v sodelovanju z Občino Lukovica ob zaključku pohoda, **12. septembra ob 16.30**, pred Čebelarskim centrom Slovenije prireja **dobrodelni koncert** s številnimi nastopajočimi.

OBČINA LUKOVICA

Čebelarska septembrska sobota

BESEDILO: BARBARA DIMC

V soboto, 12. septembra, bodo vse poti vodile v Čebelarski center Slovenije!

Letošnjo pomlad nam je zagodla epidemija COVID-19, ki je onemogočila kar nekaj čebelarskih prireditev in druženj. Zato vas 12. septembra od 12. ure dalje vabimo v Čebelarski center Slovenije na Brdo pri Lukovici.

Za ta dan smo pripravili veliko aktivnosti in za vsakega se bo nekaj našlo:

- pohod »Korak zase, korak za sladkorčke«;
- zabaven program za otroke;
- dobrodelni koncert več kot desetih znanih slovenskih glasbenikov in humorista Serpentinška;
- podirali bomo svetovni rekord v »potici velikanki«;
- postregli vam bomo z najboljšo kavo na svetu – kavo z medom;
- predavanja za strokovno in širšo javnost;
- ustvarjalne delavnice za otroke;
- sejem čebeljih pridelkov, domače obrti, lokalnih proizvajalcev na več kot dvajsetih stojnicah;

- razdelili bomo 100 brezplačnih porcij »šmorna«;
- medeni cocktail show z Radom Mulejem;
- razdeljena bo srečka »ČEBELARKA«.

V prireditvenem prostoru bo poskrbljeno za hrano in pijačo.

Lahko se boste udeležili različnih predavanj in prikazov, med drugimi:

- **Strokovna predavanja za čebelarje in uporabnike čebeljih pridelkov** (»Apislovenija v malem«);
- **Uporaba cvetnega prahu in čebeljih pridelkov v prehrani ljudi** – strokovna razprava o tem, kaj pravijo zdravniki o uporabi čebeljih pridelkov ter predstavitev izkušenj večletnih uporabnikov čebeljih pridelkov;
- **Zdravstveno varstvo čebel po svetu (dr. Fani Hatjina, svetovno znana predavateljica iz Grčije);**
- **Kaj vse lahko ponudi čebelarstvo? (Štefan Šemen, čebelar in podjetnik).**

Vabljeni vsa čebelarstva in posamezniki ter ljubitelji druženja, da pridete organizirano, ker sedaj bo čas, da nadomestimo druženje, kaj novega spoznamo in naredimo nekaj korakov za zdravje in dobrodelnost.

Nepozabno doživetje pri čebelarjih

BESEDILO: TANJA MAGDIČ

Vavčerji, ki jih bomo prejeli, bodo zagotovo pripomogli, da bomo Slovenci v letošnjem letu več časa namenili raziskovanju naše prelepe Slovenije. In prav je tako! Včasih se zdi, da tujci, ki se redno vračajo v Slovenijo prav zaradi njenih naravnih lepote, poznajo marsikateri skriti kotiček boljše od nas! Morda so ti vavčerji ključ do tega, da bomo znali še bolj ceniti lepote naše dežele!

Pri tem, kako pritegniti obiskovalce, bodo zagotovo najuspešnejši tisti, ki bodo v svoje ponudbe vključili zanimive programe z dejavnostmi, ki bodo prepričale domače goste. Čebelarški turizmi vas pri tem zagotovo ne bodo razočarali! Številni turisti obiščejo Slovenijo prav zaradi slovesa dežele čebelarjev. Tega nam je prislužil že Anton Janša, prvi učitelj čebelarstva pred več kot 270 leti. Slovenci smo narod, kjer je čebelarstvo doma in čebelarji živimo s čebelami in za čebele!

Čebelarški turizem postaja ena pomembnejših panog zelenega turizma! Eden od trendov zelenega turizma je označevanje turistično-gostinske ponudbe. Doživetja označuje glede na njihove vplive na okolje, kulturo in družbo. Na ta način vemo, kaj okvirno lahko pričakujemo. Slovenija je prva in trenutno edina država, ki uvaja certificiranje ponudnikov čebelarstva. Certifikati odličnosti zagotavljajo nadzor nad ponudbo in kakovostjo storitev ter spodbujajo konkurenčnost. V Sloveniji imamo trenutno certificiranih 45 ponudnikov. Certificiranje pomeni presojo specializiranosti in usmerjenosti dejavnosti različnih ponudnikov, kot npr. kmetij, muzejev, prodajaln, in oceno izpolnjevanja kriterijev za pridobitev certifikata dobrega ali odličnega ponudnika čebelarstva. Ena, dve ali tri čebelice označujejo zadovoljevanje osnovnih pogojev, urejenosti objektov ponudnika in okolice, ekološko ali biodinamično čebelarjenje, sposobnost privlačne predstavitve dejavnosti in proizvodov, inovativnost embalaže, sposobnost ustvariti pravo čebelarstvo doživetje, elementi presenečenja ipd.

Kaj vključujejo doživetja pri ponudnikih čebelarstva?

- * strokovno predstavitev življenja čebel z opazovanjem v steklenem panju,
- * izobraževalne čebelarstvo delavnice, možnost izobraževanja o delu s čebelami,
- * degustacija medu, medenih pijač ...,
- * bogata ponudba čebeljih pridelkov, medu in medenih izdelkov, darilni program,
- * ustvarjalne delavnice: peka medenjakov, izdelava svečk iz čebeljega voska, poslikava panjskih končnic,
- * animacijski program za otroke,
- * multivizijska predstavitev življenja čebel,
- * fotogalerija,
- * apiterapija (svetovanje uporabnikom čebeljih pridelkov, vdihavanje aerosola iz panjev, medena masaža ...),
- * muzej,
- * čebelarstva učna pot s strokovnim vodenjem,
- * nasad medovitih rastlin, zelišč ...

Doživetja na čebelarstvih turističnih kmetijah so primerna za vsakogar: za mlade in stare kot tudi za družine z mlajšimi otroki ali mladostniki, za posameznike ali skupine, za poslovni svet, za različna društva in organizacije, čebelarje in nečebelarje. Ponudba je zelo raznolika in se razlikuje od ponudnika do ponudnika. Ponudnike in njihovo ponudbo najdete na spletni strani: <https://www.apiturizem.si/>.

Čebelarstvo je mnogo več kot med! Življenje čebel je zanimivo in polno presenečenj. Obiskovalci čebelarstva ponudnikov pa so navdušeni nad ponudbo, ki jo ponuja tovrstni turizem. Spoznajte skrivnostni svet čebel, obiščite ponudnike, ki jih najdete na območju cele Slovenije, in se pridružite številnim zadovoljnim gostom. Z vašim obiskom boste prispevali k ohranjanju čebelarstva in s tem k ohranjanju narave ter lokalne samooskrbe. Ne boste razočarani!

Resnična smešnica,
Novice gospodarske, obrtniške in narodne,
7. 29. avgust 1849, št. 35

Zapise in zanimivosti
iz Moravške zgodovine
zbira in ureja
g. Bogomil Brvar

V Moravčah priredi v nedeljo 21. t. m. Društvo kmetijskih fantov in deklet iz sosednjih Vač zanimivo tekmo koscev na Kavkovem vrtu. Prireditelj bo združena z govori, godbo in drugo primerno zabavo. To bo v moravški dolini prva proslava kmetijskega dela in bo nedvomno prav številno obiskana.

Kratek zapis Tekmovanje koscev
na Kavkovem vrtu, *Domovina*, 15,
18. avgust 1932, št. 34

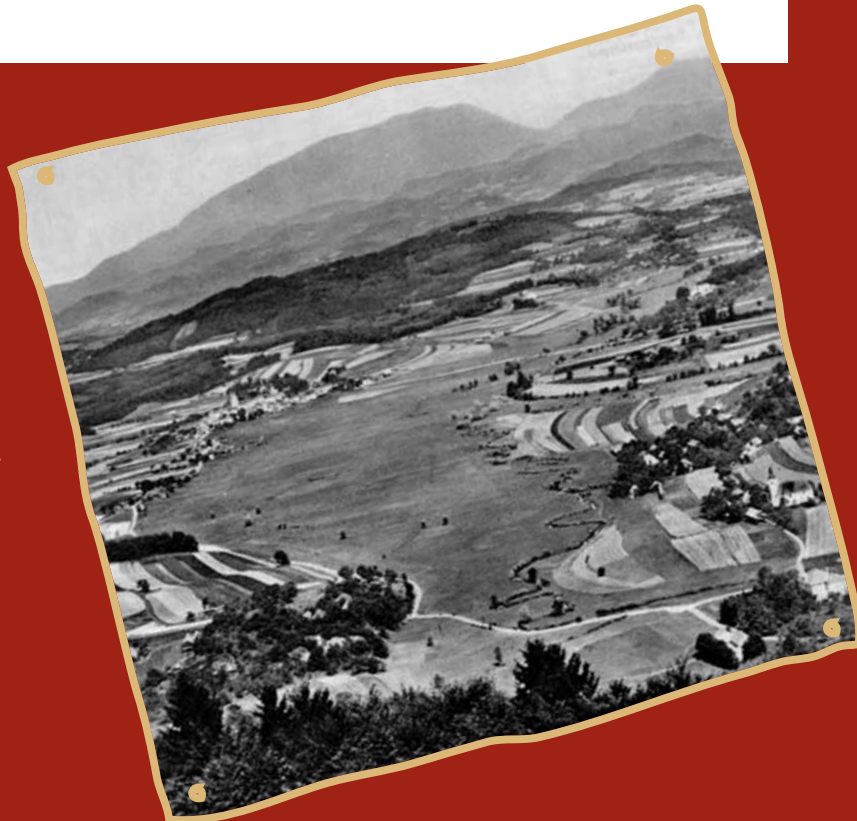
Resnična smešnica.

Une dni najme Ljubljanski rokodelc voznika in se pelje v Moravče. Med tem, ko je on svoje opravilo izdeloval, si je voznik v kerčmi práv verlo gerlo spiral. Rokodelec v kerčmo nazaj pridši praša voznika: si kaj pil? Ne dosti — odgovori ta. Takó dajte mu ga še en polič, potlej greva domú. Ta zadnji polič je voznika takó zakril, de se mu je cesta od Moravč skozi in skozi gladka in ravna zdela. V breg ali na zdol, po gladkim ali čez grabne, vedno je konj mogel dirjati. Plašni rokodelec je v nevarnosti se zverniti ali z voza veržen biti, se z rokama za voz deržé mižal, de bi svoje nevarnosti ne vidil. Srečno pridši na velko cesto, se voznik, brez de bi rokodelca prašal, pri prvi kerčmi ustavi, in takó dolgo pije, de svojiga najemnika več ne pozná. Ko mu ta, naveličaje se dalje postavati, reče: „napravi de gréva pred domú“, odgovori voznik: „ti nimaš nič ukazovati z menoj, ko pride moj najemnik, bom že napravil.“ Komaj ga ta pripravi k spoznanji, de je on najemnik, se odrineta naprej, pa kmalo se oberne voznik nazaj in pravi najemniku: z voza se mi spravi potepuh, če ne, te bom z bičem! Jez vozim mednarja iz Ljubljane, ne pa tebe. Najemnik vidi, de s pijancem ni nič opraviti, gré z voza in tava peš proti domú.

Drugi dan pride voznik k najemniku na dom, in pravi: kadaj ste prišel domú? Na odgovor, de včeraj, reče: Lahko, kér ste se vozil, jez sim pa peš komaj danes domú prišel. Zdaj mi dajte kouja in voz nazaj! Silno tepeni konj je namreč pijaniga voznika z voza stresel in Bog vé kam zbežal, pijanec je pa na mestí do beliga dne spal, in zbujen peš domú klampal misleč, de ga je najemnik z voza vergel. O...

Dom in svet, 11, 1898, št. 17

Naša slovenska zemlja: Moravče in Moravška dolina,
Ilustrirani Slovenec, 4, 1928, št. 41

Izvirni dopisi.

iz Moravč. dné 11. avgusta. (400letnica gradú Tustana.) V obsegu sedanje moravške fare je bilo nekaj osem gradov, sedaj stojé le še štirje. Grad Tustan, oddaljen dobre pol ure od Moravč, je dosegel to leto štiristoletno starost. V spomin tega je sedanji lastnik g. Luka Pirnat napravil včerajšnje nedelje lepo in mikavno svečanost.

Ze prejšnji dan je nastanjalé pokanje topičev, pritrkavanje z grajskimi malimi svonovi in razobešene zastave nekaj čisto nenavadnega. Včeraj popoldne ob 4. uri pa so bile v oseljani kapelici péte litanije, ki jih je imel novomenovani beneficij vrhpoljski. Potem je domači sin Maks, dovršivši letos z odliko drugo latinsko šolo, govoril pričo farne duhovščine in nebrojne množice ljudstva nastopni govor, pridelek lastnega truda:

„Tropa delavcev se je ustavila pod goro, čez katero je imela izpeljati cesto. Dasi so mnogi zmajevali z ramami, ker so se bali hudega dela in truda, katerega bi imeli prestati, ako bi hoteli izvesti cesto, začeli so slednjič vendar delati, misleči: Bog, ki je usmiljen in dobrotljiv, nam bode pomagal. Jaz se primerjam tej tropi delavcev, svoj govor pa jednačim cesti čez goro. Tudi jaz sem zmajeval z ramama, ko sem se bal dostojno govoriti, spomin tega je sedanji lastnik g. Luka Pirnat napravil včerajšnje nedelje lepo in mikavno svečanost.

Ze prejšnji dan je nastanjalé pokanje topičev, pritrkavanje z grajskimi malimi svonovi in razobešene zastave nekaj čisto nenavadnega. Včeraj popoldne ob 4. uri pa so bile v oseljani kapelici péte litanije, ki jih je imel novomenovani beneficij vrhpoljski. Potem je domači sin Maks, dovršivši letos z odliko drugo latinsko šolo, govoril pričo farne duhovščine in nebrojne množice ljudstva nastopni govor, pridelek lastnega truda:

„Tropa delavcev se je ustavila pod goro, čez katero je imela izpeljati cesto. Dasi so mnogi zmajevali z ramami, ker so se bali hudega dela in truda, katerega bi imeli prestati, ako bi hoteli izvesti cesto, začeli so slednjič vendar delati, misleči: Bog, ki je usmiljen in dobrotljiv, nam bode pomagal. Jaz se primerjam tej tropi delavcev, svoj govor pa jednačim cesti čez goro. Tudi jaz sem zmajeval z ramama, ko sem se bal dostojno govoriti, vsekan v kamen, mislil sem si, da bi ga prenovil. Razodel sem to željo ožjemu družinskemu krogu. Sel sem družega jutra po barvo, domov prišedši pa sem pristavil lestvico k zidu in začel prenavljati napis. Delal sem celi dan, še-le ko je solnce zahajalo, zalesketale so se počrnjene črke v njegovem svitu. Kaj: 398 let je že star ta grad? dejal sem zračunivši njegovo starost; še dve leti, pa bode ravno štiristo let. Tega leta se bomo morali svečano spominjati, toliko časa ne stoji bodisi katero poslopje.

In ta želja, ki se mi je tedaj rodila v glavi, spolnila se mi je danes, ko smo se zbrali, da si ogleđamo to zidovje, zlasti pa počastimo Božjo močnost in previdnost, ki mu pusti stati toliko časa.

Nadaljujem z zgodovino gradú. Prvo povem, kaj piše o tem gradu Valvazor, slavni, pred dvesto leti živeči zgodovinar kranjske dežele. Ta piše o Tustanu:

Tustan je grofa Lihtenberga lastnina. Stoji na Gorenjskem na moravških tleh in je tri milje oddaljen od Ljubljane. Pod njim so travniki, za njim pa lepo zeleni gozdi. Zlasti sta prijetna očesu pred gradom stoječi prostor, ki je obsajen s sadnim drevjem, in poleg njega ležeči vrt. Slovensko ime izvira od nemškega*). Sezidan je bil, kakor kaže napis, leta 1490. Od leta 1667—71 pa je bil prenovljen po tedanjemu lastniku Frančišku Bernardu Lihtenbergu.

Zdaj povem, kar sem mogel sam skupaj spraviti. Grofje Lihtenbergi so bili tu gospodarji do l. 1801. Bila je to pobožna rodovina, ki je sezidala poleg gradú še zdaj stoječo kapelico sv. Janeza Nep. in ustanovila v veliko polajšanje daleč od župnijske cerkve oddaljenim vernikom beneficij na Vrhpolju leta 1780.

Ta grad je bil pogosto v zvezi z olim na Rožeku, ki pa je že čez 370 let razvalina. To kaže na soločni uri naslikani Rožek in grb na napisu. Tudi sta bila v Tustanu dva duhovnika in sicer: Jakob Nebois in Frančišek Vregar okoli l. 1760.

Res, zidovje grajsko, mnogo si doživelo. Shranjevalo si plen, ako je bil tvoj gospodar hudobnež. V tebi so zdihovali morda po nedolžnem zaprti ljudje in pošiljali svoje tužne glasove do src trdih tlačiteljev. Tebe in trojo lastnino je pogosto kiel kmet. Toda, to je minolo! Leta 1848. je bila tlaka odpravljena, in kmet je jel prosto dibati in obdelavati svoja polja, katera je moral preje pogosto v nemar puščati. In kaj se je zgodilo? Kmet sam je postal gospodar gradu, ki je sicer slaven, toda reven. To velja o sedanjem posestniku, ki je dobil grad od rodovine Skaria, ki je bila za Lihtenbergi tukaj.

Končavam svoj bori govor. Z nekako težkim srcem to storim, ker žalosti me pogled v prihodnjost. Ti sivi starček, ki si se danes nekako praznično oblekel, bodeš, ako je Božja volja, še učkal petstoletnice, nas pa ne bode. Ti bodeš še stal, mi pa bomo že prah in pepel. Dolžnost mi je še v tvojem imenu zahvaliti vsi navzoče, da so se ob tvoji 400letnici potrudili semkaj, zlasti pa preč. duhovščino. Roko bi rad podal vsem v tvojem imenu!

Zanimivi zgodovinski podatki, različni glas in živahna ponaša mladega govornika: vse to je napravilo na občinstvo globok vtis. Še poznejši rodovi si bodo vedeli o tem dnevu pripovedovati.

Slednjič je g. graščak prijazno pogostil nekaj sosedov, sorodnikov in prijateljev, ki vsi želé sedanji družini: Še mnoga, mnoga leta!

*) Tufstein, Tuf, Tofstein, Tof, lahki kamen, lahkovec, opuka, opoka, Wolfow besednjak.

Opozorilo PGD Moravče

Dragi občani in občanke,

Kot vsako leto, je tudi letos potekal odvoz kosovnih odpadkov v občini Moravče. Navada je bila, da se nekatere odpadke zbira na površini pred gasilskim domom v Moravčah.

Tokrat želimo opozoriti, da je bilo letos teh odpadkov kar veliko in da je že sama količina odloženih odpadkov ovirala dostop do ene izmed naših garaž.

Verjetno si vsak, ki bi potreboval našo pomoč, želi, da pridemo, kar se da hitro, ne pa da bi se morali pred tem še ubadati z odmikanjem kosovnih odpad-

kov. Letos na srečo do tega ni prišlo, se pa nikoli ne ve. Se pa je tokrat zgodilo, da se je poškodoval del fasade na našem domu, kar je videti na zgornji sliki. Del odpadkov pa je pustil tudi madež na asfaltu.

Z gasilskim pozdravom NA POMOČ!

DOBROTE
slovenskih kmetij

VABLJENI NA SLOVENSKE KMETIJE.
KUPUJTE SLOVENSKO.

www.dobroteslovenskihkmetij.si

Kmetijsko GOZDARSKI ZAVOD
PTUJ

DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ

Sobota, 5. september 2020

Minoritski samostan Ptuj

Ponudba dobrot slovenskih kmetij, pester program ter podelitev priznanj.

OBVESTILO – ODKRITJE SPOMENIKA FRANCU PIRCU

SLOVESNO ODKRITJE SPOMENIKA FRANCU PIRCU, ŽUPNIKU, MISIJONARJU IN UMNEMU SADJARJU

*Slovesnost bo v Pečah, 30. avgusta 2020,
na Jernejevo nedeljo – dan farnega žegnanja,
in sicer po naslednjem programu:*

- 8.00** Slovesno pritrkovanje
- 8.40** Promenadni koncert Pihalne godbe Moravče
- 8.50** Blagoslov zdravilnih zelišč
- 9.00** Sveta maša, ki jo bo daroval škof dr. Anton Jamnik v somaševanju

Po maši bo v cerkvi v Pečah kratka predstavitev življenja in dela Franca Pirca.

Po kratkem kulturnem programu in nagovoru bo spomenik Francu Pircu slovesno odkril župan Občine Moravče **dr. Milan Balažič**.

Povabilo dosedanjim in novim študentom

BESEDILO: MARJAN RAVNIKAR, predsednik

Čepprav se je letošnje šolsko leto za študente in študentke Univerze za tretje življenjsko obdobje – Društva Lipa Domžale končalo malce drugače kot prejšnja leta, se z zaprtjem vrat pred dopusti, dejavnost ni končala. Ob tem pa je treba povedati, da so se med slušatelji v obdobju epidemije razvile številne sodobne oblike poučevanja in sodelovanja, kar je bilo potrjeno, da starejšim učenje na daljavo ni tuje, posluževali pa so se tudi drugih oblik. Temu je prisluhnilo tudi vodstvo društva, ki pred začetkom novega šolskega leta načrtuje izobraževanje prav na tovrstne teme.

Ob tem, ko študenti in študentke Univerze za tretje življenjsko obdobje – Društva Lipa Domžale pogledujejo nazaj, pa vodstvo na čelu s predsednikom Marjanom Ravnikarjem, ki vsem želi prijeten dopust, že razmišlja, kako – tudi v primeru korona virusa – primerno ob upoštevanju veljavnih ukrepov, organizirati študij v novem šolskem letu.

Že sedaj pa vas vabijo, da se jim pridružite in še ponovno potrdite: **Vseživljenjsko učenje se nikoli ne konča.**

Univerza za tretje življenjsko obdobje – Društvo Lipa Domžale obvešča vse dosedanje in nove študente in študentke, da bo ob dosedanjih programih jeseni omogočen tudi vpis v nove programe, in sicer: ZELNJADARSTVO, RESTAVRATORSTVO IN IZDELAVO MOZAIKA. Dobrodošli!

*Univerza za tretje življenjsko obdobje
Društvo Lipa Domžale
Marjan Ravnikar*

Zahvala

Družina Rotar iz Dešna se zahvaljuje članom Prostovoljnega gasilskega društva Velika vas za hitro in učinkovito posredovanje ob hudem neurju v noči s 6. na 7. julij 2020.

**Še enkrat iskrena hvala!
družina Rotar**

Javni vzgojno izobraževalni zavod Osnovna šola Jurija Vege, Vegova ulica 38, 1251 Moravče,
ki ga zastopa ravnatelj Matej Žist, objavlja

Javni razpis za NAJEM ŠOLSKIH PROSTOROV OSNOVNE ŠOLE JURIJ VEGE za šolsko leto 2020/2021

1. Predmet razpisa

Predmet razpisa je oddaja v najem naslednjih prostorov, s katerimi razpolaga Osnovna šola Jurija Vege:

- **telovadnica matične šole**, s pripadajočimi garderobnimi prostori,
- **telovadnica podružnične šole**, s pripadajočimi garderobnimi prostori,
- **galerija matične šole**, s pripadajočimi garderobnimi prostori,
- **telovadnica vzgojno varstvene enote Vojke Napokoj (spodnji vrtec)**,
- **učilnice**.

Najemnikom bodo lahko dodeljeni termini po zaključku obveznega, izbirnega ter razširjenega programa šole (pouk, izbirni predmeti, interesne dejavnosti), in sicer:

- **od ponedeljka do petka od predvidoma 16. do 22. ure na vseh lokacijah in**
- **v soboto in nedeljo od predvidoma 8. do 22. ure.**

Prostori bodo najemniku dodeljeni za najem šolskih prostorov za šolsko leto 2020/2021 pod pogoji ob sklenitvi najemnega razmerja.

Ko v šolskih prostorih potekajo šolska tekmovanja, prireditve ali druge dejavnosti šole, si Osnovna šola Jurija Vege pridržuje pravico odpovedati termin najema, o čemer najemnika predhodno obvesti.

Uporabo za čas šolskih počitnic in praznikov je obvezno predhodno najaviti v tajništvo šole pred izvedbo.

Prednost pri dodelitvi prostorov in terminov za najem šolskih prostorov bo določena po naslednjem vrstnem redu:

- izvajalci športnih in rekreativnih programov za otroke in mladino v občini Moravče,
- izvajalci športnih in rekreativnih programov, ki

izvajajo programe, katerih udeleženci so občani in občanke občine Moravče,

- društva oziroma klubi s sedežem v občini Moravče,
- drugi zainteresirani uporabniki.

2. Oddaja vloge

Vlogo naj društvo, klub ali drug zainteresiran uporabnik vloži na priloženem obrazcu. **Vlogo oddajte osebno, po pošti na naslov: Osnovna šola Jurija Vege, Vegova ul. 38, 1251 Moravče ali na e-naslov: racunovodstvo@vrtec-moravce.si, s pripisom VLOGA ZA NAJEM ŠOLSKEGA PROSTORA. Rok za oddajo vloge je 4. 9. 2020.**

Vloge, ki bodo oddane po datumu za oddajo, bodo upoštevane, če šolski prostori ne bodo zasedeni v razpisanih terminih.

Potencialni uporabniki/najemniki bodo o dodelitvi termina obveščeni najkasneje do **11. 9. 2020**. Uporaba prostorov bo mogoča po podpisu pogodbe od **14. 9. 2020** dalje oz. po predhodnem dogovoru lahko tudi prej.

3. Sklenitev najemne pogodbe

Osnovna šola Jurija Vege bo z najemniki sklenila najemne pogodbe, v katerih bodo med drugim opredeljeni prostor najema, termin in čas najema, cena uporabe na uro najema ter ostale obveznosti najemnika v zvezi z uporabo šolskih prostorov. **Najemnina se zaračuna za vse termine, opredeljene v najemni pogodbi, v kolikor najemnik (odgovorna oseba) ne sporoči pisno na elektronski naslov: racunovostvo@vrtec-moravce.si morebitno odpoved vadbe predčasno.** Morebitno oddajanje prostorov s strani najemnika drugemu najemniku (podnajem) pomeni takojšnjo prekinitve pogodbe.

Cena za 1 uro (60 min) uporabe/najema prostorov je razvidna iz spodnje razpredelnice. Najemnina se obračuna po ceniku, ki ga je potrdil na 10. redni seji Občinski svet Občine Moravče, dne 17. 6. 2020.

Zap. št.	Vsebina	Polna cena brez ddv	Znižana cena brez ddv	Subvencionirana cena brez ddv
1.	TELOVADNICA MATIČNA ŠOLA	13,14	5,53	2,77
2.	GALERIJA MATIČNA ŠOLA	8,27	3,48	1,74
3.	TELOVADNICA POŠ VRHPOLJE	15,31	6,45	3,23
4.	TELOVADNICA VRTEC	16,99	/	/
5.	UČILNICA MATIČNA ŠOLA-POŠ	1,96	/	/

Ravnatelj: **Matej Žist**

Številka: 406-7/2020/1

Datum: 10. 8. 2020.

Društvo mora svojo vlogo dopolniti najkasneje v 8 dneh od prejema poziva.

Obvestilo Centra za socialno delo osrednja Slovenija vzhod

Vloge za otroški dodatek, vrtec, štipendije

Če imate naslednje pravice že priznane, ni potrebno vlagati nove vloge. Vloge za podaljševanje pravic otroškega dodatka, subvencije vrtca in državne štipendije (če ste upravičenec do pravice in jo želite podaljšati) ni več potrebno vlagati, saj bodo centri za socialno delo po uradni dolžnosti odločili o nadaljnji upravičenosti do pravice.

Kdaj je potrebno vložiti novo vlogo?

Če prvič zaprošate za pravico do otroškega dodatka, državne štipendije in znižanega plačila vrtca, je potrebno vložiti vlogo za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Prav tako, če je bila pravica na podlagi dosežane vloge zavržena, je potrebno vložiti novo vlogo. V primeru pravice do štipendije je pri prehodu iz I. stopnje na II. stopnjo (študijski program) ali za prehod v poklicno tehniško izobraževanje (3+2) treba vlogo na novo oddati, saj gre v tem primeru za novo vlogo in ne za nadaljnje prejemanje državne štipendije.

Priporočamo, da osebe vloge vložijo v prvi polovici meseca zaradi lažje organizacije dela.

Kako sporočati spremembe?

Upravičenec do otroškega dodatka, subvencije vrtca in državne štipendije mora centru za socialno delo še vedno sporočiti zakonsko določene spremembe, ki pri teh pravicah lahko vplivajo na upravičenost do pravice iz javnih sredstev, njeno višino ali obdobje prejemanja

pravice. Spremembo sporočite na obrazcu za sporočanje sprememb podatkov pri pravicah iz javnih sredstev, ki je dostopen na spletni strani <https://www.csd-slovenije.si/obrazci/>.

Državna štipendija – dodatek za uspeh in dodatek za bivanje

Za dijake bo center za socialno delo iz uradnih evidenc pridobil podatek o uspehu in tako odločil o izpolnjevanju cenzusa za dodelitev dodatka za uspeh. Prav tako bo center za socialno delo iz uradnih evidenc pridobil podatek o začasnem bivališču, zato je izredno pomembno, da imajo dijaki urejeno prijavo začasnega prebivališča, ki ga uredijo na upravni enoti v primeru, da tekom šolanja ne bivajo doma.

Rok za reševanje vlog

Predvidevamo, da bodo pravice, ki potečejo v mesecu avgustu podaljšane v zakonitem roku 60 dni – to je do konca meseca oktobra. Pravice, ki vam potečejo v septembru pa bodo podaljšane do konca meseca novembra.

Centri za socialno delo moramo v tem obdobju rešiti povečano število vlog, zato vas v primeru, da bi prihajalo do zamud pri odločanju, prosimo za razumevanje.

Priložnost za razvoj 78 novih podjetniških idej

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR), kamor sodi tudi občina Moravče, vabi posameznice in posameznike z inovativnimi in naprednimi podjetniškimi idejami k prijavi v projekt Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji (PONI LUR), katerega glavni cilj je, da udeleženci programa tekom usposabljanja osvojijo vsa potrebna znanja in veščine za uspešen in učinkovit razvoj svoje ideje ter zagon novega podjetja.

V okviru projekta RRA LUR zagotovi podporno podjetniško okolje, v katerem lahko uspešno razvijejo in realizirajo lastne poslovne ideje. Razpis je objavljen na www.rralur.si.

Gre za prvega od sedmih sklopov štirimesečnega programa podjetniškega usposabljanja, ki bo potekalo v obliki zaposlitve na RRA LUR. Slednja udeležencem omogoča tako finančno podporo pri razvoju poslovnih idej kot tudi čas, namenjen izključno pridobivanju novih znanj, izkušenj in pripravi na vstop na samostojno podjetniško pot.

V projekt, namenjen razvoju podjetništva, se lahko prijavi kandidati s stalnim ali začasnim bivališčem v eni od 26 občin Ljubljanske urbane regije, ki lahko pred pričetkom podpišejo pogodbo o zaposlitvi za določen čas štirih mesecev. To pomeni, da morajo biti na dan vključitve brez statusa zaposlitve, študenta ipd. Avgusta se je zaprl prvi razpis, do leta 2023 bo objavljenih še šest razpisov za skupaj 78 podjetniških zamisli.

Cilj: pridobivanje ključnih znanj

Z aktualnim razpisom bo priložnost za razvoj svoje podjetniške ideje dobilo prvih 12 udeležencev. V okviru projekta, ki bo trajal vse do 30. septembra 2023, pa bo v program skupno vključenih kar 78 udeležencev. Glavne delovne obveznosti in naloge na podlagi razpisa izbranih zaposlenih bodo usmerjene v pridobivanje ključnih znanj, ki so nujna za uspešen razvoj poslovnih idej. V času programa bodo tako pod mentorstvom različnih vrhunskih strokovnjakov in uspešnih podjetnikov prejeli znanja s področja podjetništva, ki jih ob vstopu na samostojno podjetniško pot potrebujejo; vse od razvoja poslovne ideje do izdelave poslovnega modela in načrta, marketinških in promocijskih aktivnosti, poslovne komunikacije, upravljanje z IKT, pridobivanje virov financiranja, osnovna pravna ter

finančna znanja ipd. Zagotovljena bo tudi vsa potrebna fizična infrastruktura po principu co-workinga.

Prvi poziv v avgustu

V projekt se lahko vključijo osebe s poslovno idejo, ne glede na starost, stopnjo izobrazbe ali status brezposelne osebe. Pogoj je, da imajo kandidati prijavljeno stalno ali začasno bivališče v eni od 26 občin Ljubljanske urbane regije ter da lahko pred pričetkom podpišejo pogodbo o zaposlitvi za določen čas štirih mesecev. To pomeni, da morajo biti na dan vključitve brez statusa zaposlitve, študenta ipd. Prvi poziv, objavljen na spletni strani www.rralur.si, je odprt do 26. avgusta 2020. Prvi udeleženci bodo v projekt vključeni predvidoma s 1. oktobrom 2020. (Sledili bodo novi razpisi, ki jim lahko sledite na spletni strani www.rralur.si – opomba urednice).

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). Za projekt »Podjetno nad izzive v Ljubljanski urbani regiji – PONI LUR« v vrednosti 831.480,00 EUR bo ESRR prispeval 582.036,00 EUR.

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) povezuje 26 občin osrednje-slovenske regije, v katerih **podpira** trajnostno naravnane gospodarske, infrastrukturne, socialne, kulturne in kreativne dejavnosti. Ob tem **spodbuja** povezovanje in razvoj partnerskih mrež med različnimi deležniki, ki s svojimi aktivnostmi skupaj gradijo trajnostni razvoj regije. Mlada in visoko usposobljena ekipa strokovnjakov z različnih področij **snuje**, **koordinira** in **izvaja** razvojne projekte, ki prispevajo k dvigu kakovosti življenja v regiji, išče sinergije med projekti ter se povezuje z domačimi in tujimi strokovnjaki. Zainteresiranim deležnikom svetuje in jim pomaga pridobivati finančne vire za uspešno pripravo, koordinacijo in izvedbo projektov, poleg tega pa skrbi za promocijo regije, njenega razvoja in dosežkov tako na nacionalni kot mednarodni ravni.

V mednarodnem okolju je RRA LUR prepoznan kot razvojna agencija, ki je sinonim za vrhunska znanja in inovativne projekte, izdelke in storitve z visoko dodano vrednostjo ter je ugleden partner mednarodnim institucijam, s katerimi sodeluje pri raznolikih razvojnih projektih.

Skrb za starejše

BESEDILO: ANITA MOLKA

Sciljem zagotavljanja kakovostnejšega življenja starejših v Srcu Slovenije je Razvojni center Srca Slovenije organiziral drugo srečanje v okviru evropskega projekta EU_SHAFE, ki naslavlja pametna, zdrava in starosti prijazna okolja.

Vabljeni so bile vse organizacije, ki delujejo na področju starejših iz občin Litija, Kamnik, Šmartno pri Litiji, Lukovica, Moravče in Dol pri Ljubljani. Srečanje z 20 udeleženci se je odvijalo 18. junija 2020 v Knjižnici Šmartno pri Litiji.

Razvojni center Srca Slovenije je pripravil zaključke prve delavnice, kjer so se že oblikovale zamisli za skupen projekt na temo kakovostnejšega bivanja starejših, cilj drugega srečanja pa je bil nadaljevanje oblikovanja skupne projektne zamisli za prijavo na LAS razpis ter spoznavanje dobrih praks iz različnih evropskih držav s področja bivanja starejših v domačem okolju.

Primeri dobrih praks od severa do juga EU

Predstavljenih je bilo 6 dobrih praks, in sicer s Portugalske, z Danske, iz Nemčije, z Irske, iz Španije in Italije. Po predstavitvi je sledilo druženje s pokušino z udeleženci, ki so izpostavili, da potrebujemo še več varovanih stanovanj in domov za starejše. Zanje je bila najbolj zanimiva oziroma za naše okolje najbolj primerna dobra praksa s Portugalske, kjer starejšim, ki so osamljeni in ne želijo v dom, omogoča življenje in naselju manjših hišk z vso potrebno

infrastrukturo v bližini. Sandra Katič iz IC GEOSS meni, da so takšne hiške trajnostne in zelo dobrodošle v našem okolju. Izpostavila je tudi pomembnost uporabe tehnologije, kjer starejši potrebujejo podporo in izobraževanje. Lijana Lovše iz Občine Litija je poudarila, da sredstva za starejše namenajo z željo, da lahko čim dlje kakovostno bivajo na svojem domu. Na voljo je pomoč na domu in patronažna služba, ŠMELC pa ima tudi 17 varovanih stanovanj, ki si jih želijo še več, saj je povpraševanje zelo visoko.

Leonidi Razpotnik iz Doma Tisje se je zdela najbolj zanimiva dobra praksa z Danske, kjer je občina ustanovila skupino za stanovanjsko preno. Stanovanjska skupnost pa je, po mnenju večine, kar velik zalogaj, saj se morajo osebe med seboj razumeti, da lahko sobivajo.

Drugi korak - oblikovanje projektne zamisli

Drugi del srečanja je bil namenjen oblikovanju projektne zamisli, in sicer je bil poudarek na hitri zaznavi težav na terenu, hitrem reševanju le-teh ter dobri koordinaciji. Karmen Sadar iz Občine Šmartno je poudarila, da je težava oskrba bolnikov, ki pridejo iz bolnišnic in da so nujno potrebna izobraževanja za svojce oziroma neformalne negovalce. V občini Kamnik takšna izobraževanja izvaja Inštitut Antona Trstenjaka in so zelo dobro obiskana. Izobraževanja za nego oseb z demenco izvaja tudi Dom Tisje po različnih društvih.

Slovenija je v zaostanku na področju vseživljenjskega izobraževanja, zato je nujno potrebna nadgradnja. Petra Juvan iz Arboretuma Volčji potok poudarja pomen izobraževanj za zdravo starost, organizacijo festivala v parku, zabave in druženja. Mojca Cerar iz Občine Lukovica je izpostavila tudi pomembnost festivalov, kot je Festival zdravja in F3ŽO. Občina Lukovica je namreč želela, skupaj z ZD Domžale, organizirati Festival zdravja na temo demence in merjenja holesterola, vendar je dogodek zaradi epidemije odpadel.

Pomembno skupno preživljanje časa

Branka Bizjan iz Društva rokodelcev - Rokodelski center Moravče je po delavnici izpostavila pomembnost dnevnega druženja starejših v medgeneracijskih centrih. Meni, da je poleg ustreznih prostorov, tu potrebno zagotoviti vsaj eno delovno mesto. Ta oblika je tudi varstvo starejših v času odsotnosti svojcev zaradi službenih obveznosti. V popoldanskem in večernem času pa so ti prostori namenjeni mladim in njihovim dejavnostim.

Razprava je v drugem delu tekla tudi o tem, kdo so koordinatorji v posameznih občinah, ki se ukvarjajo s starejšimi, in sicer imajo na občini Moravče aktivno Društvo upokojencev.

Mitja Bratun iz LAS Srce Slovenije je za zaključek predstavil LAS razpis, katerega cilj je vključevanje ranljivih ciljnih skupin, med katerimi so tudi starejši. Razpis je odprt od 1. julija do 30. septembra 2020, na voljo je 300 tisoč EUR sredstev s 65 odstotnim sofinanciranjem, projekt pa se lahko izvaja največ dve leti.

Na srečanju se je izpostavilo predvsem potrebo po izobraževanju, cilj pa je z majhnimi viri odpraviti težave, ki se pojavljajo. Naslednji korak je priprava projektne ideje za prijavo na prihajajoči LAS razpis.

V kolikor imate predloge, ki še niso prepoznani ali vas podrobneje zanimajo dobre prakse, nam pišite na anita.molka@razvoj.si ali nas pokličite na telefon 01 896 27 10.

RAZVOJNI CENTER
SRCA SLOVENIJE
DEVELOPMENT CENTRE
OF THE HEART OF SLOVENIA

Solidarnost kot vrednota najvišje vrednosti

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, poslanka EP

Še nikoli v zgodovini sodobne Evropske unije (EU) niso bile temeljne demokratične vrednote pod tako hudim udarom, kot so sedaj v času pandemije COVID-19. Slovenija se je z vstopom v EU leta 2004 obvezala braniti in živeti temeljne vrednote EU, kamor spadajo človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost in vladavina prava.

Vrednote EU so skupne državam članicam, kjer vladajo družbena vključenost, toleranca, pravica, solidarnost in nediskriminacija. To pa predstavlja tudi sestavni del evropskega načina življenja.

Če pogledamo sedanje razmere, nas lahko upravičeno skrbi, saj je dosedanji evropski način življenja pod vse večjim pritiskom sprejemanja ukrepov, ki spominjajo na nekatere svinčene čase. Naj na tej točki ponovno poudarim, da podpiram ukrepe za zavezitev pandemije COVID-19, vendar morajo biti ti sprejeti skupaj s strokovnimi institucijami in morajo imeti jasno in nedvoumno časovno omejitve.

Govor nemške kanclerke Angele Merkel na juliskem plenarnem zasedanju v Evropskem parlamentu je potrdil, kar se v Bruslju čuti že dlje časa. Evropa potrebuje novo razvojno pot, a mora ta temeljiti na resnicoljubnosti, solidarnosti, svobodi in demokraciji.

Z vsa odločnostjo moramo zavrniti poskuse delitev Evrope na vzhod in zahod. Prostora za tovrstne ideološke delitve in razdore si preprosto ne moremo več privoščiti, tudi v času pandemije COVID-19 ne. Verjamem, da bo Nemčija, ki si je za geslo svojega predsedovanja EU izbrala besedo 'SKUPAJ', znala kljubovati izzivom druge polovice leta 2020. Če kdaj, potem moramo biti sposobni stopiti v čevlje sočloveka prav v tem času. To vsekakor ni lahka naloga, a je edina pravilna.

EU potrebuje več medsebojnega razumevanja in solidarnosti ter manj zasledovanja ozkih parcialnih interesov. Živimo v času, ko mora postati solidarnost vrednota najvišje vrednosti, spremljati pa jo mora pogum. Gre namreč za prihodnost naših otrok in vnukov, da bodo lahko živeli svobodno in v duhu demokracije. Prepričana sem, da le tako lahko pričakujemo nadaljevanje neverjetnega gospodarskega in družbenega razvoja, kot ga Evropa pozna in uživa vse od konca 2. svetovne vojne. Zadnji podatki kažejo, da bo gospodarstvo zaradi COVID-19 soočeno z globljo recesijo od sprva predvidene. Zelo pomembno je, da se je s končnim dogovorom na Evropskem svetu zgornja meja predvidenega denarja za Slovenijo povišala na skupno 10,5 milijarde evrov, od katerih bo 6,6 milijarde evrov lahko nepovratnih sredstev, a je ob tem nujno potrebno poudariti, da tega denarja ne bo, če Vlada Republike Slovenije, tako kot tudi druge vlade držav članic EU, ne bodo uspeli pripraviti konkretnih projektov ali programov, ki bodo ta izplačila upravičila.

Avtobusna postaja in ekološki otok

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: mag. TATJANA ČOP

Jeseni bomo dobili novo glavno avtobusno postajo in nov, večji ekološki otok. A tudi ta ne bo sam po sebi doprinesel k lepšemu videzu, če se bo nadaljevalo malomarno odlaganje odpadkov.

Po izidu prejšnje številke Novic sem prejela nekaj klincev, povezanih z glavno avtobusno postajo v Moravčah. Občani so želeli vedeti, zakaj na avtobusni postaji v središču Moravč ni novega čakališča, kakršna so postavljena ob glavni cesti. Dva občana pa sta obenem opozorila na nevzdržno stanje in sramoten videz ekološkega otoka za avtobusno postajo oziroma na začetku parkirišča.

Župan dr. Milan Balažič je odgovoril, da bo jeseni postavljena tudi nova glavna avtobusna postaja, obenem pa tudi nov in večji ekološki otok. Steklo in papir je sicer Prodnik res premalokrat odvažal, resnici na ljubo pa je, da so tudi uporabniki ekološkega otoka nedosledni pri ločevanju oziroma se tam pogosto znajdejo odpadki, ki tja ne sodijo.

O slednjem pričata tudi fotografiji, ki sem ju posnela nekaj dni pred zaključkom redakcije. Ob zabojniku za steklo so stale škatle s polnimi ali napol polnimi steklenicami, zabojniki za papir pa so bili prepolni tudi zato, ker so bile v njih velike neraztrgane kartonske škatle, pod zabojniki pa razmetane in natlačene platenke in pločevinke, ki tja sploh ne sodijo.

Skratka, podoba, ki pusti res slab vtis na obiskovalca Moravč, vsem Moravčanom, ki skrbno ravnaajo z odpadki, pa upravičeno povzroča slabo voljo.

*Pomlad bo na naš vrt prišla
in čakala, da prideš ti.
In sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 81. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, sestra, teta, tašča in svakinja

Marija Bedenk,

ROJENA OCEPEK IZ PODGORICE PRI PEČAH.

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vso pomoč in podporo v težkih trenutkih.

Hvala vsem za darovano cvetje, sveče, svete maše in tolažilne besede.

Zahvaljujemo se gospodu župniku Francu Povirku in pogrebni službi Vrbančič za lepo opravljen pogrebni obred in lepe besede slovesa.

Hvala Gabi za lepo ureditev cvetja, Toniju za molitve, Sabini, Klemnu in pevcem za lepo odpete pesmi.

Iskrena hvala vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Zahvala

Mnogo prezgodaj nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Janez Javoršek.

Ob boleči izgubi iskrena zahvala vsem, ki ste nam stali ob strani, darovali cvetje in sveče, izrekli sožalje ter prispevali za svete maše in ga s tem pospremili na njegovo zadnjo pot.

Posebna zahvala osebju UKC-ja, ki mu je po svojih najboljših močeh lajšalo zadnje ure ter Pogrebniemu zavodu Vrbančič za opravljene pogrebne usluge.

Iskrena hvala župnikoma Kancijanu Čižmanu in Vitu Urbaniji za lepo opravljen obred, Moškemu pevskemu zboru Tine Kos za poslovilne pesmi ter trobentaču za pesem »... tiste stezice ...«.

Hvala tudi Binki za poslovilni govor sošolcev in Planinskemu društvu Moravče za zadnji pozdrav ob odprtem grobu.

*Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
le spomin na tebe
ostaja in živi.*

V spomin

20. avgusta je minilo 10 let, odkar si nas nepričakovano zapustil, naš dragi oče, mož in dedek

Ivan Kovič,

PO DOMAČE PODREBERSKI IVAN IZ SP. TUŠTANJA PRI MORAVČAH.

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu ter mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

*Mirno in spokojno si zaspala,
v večni sen od nas odpotovala.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto se nam vračaj v sanje.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 97. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, sestra in teta

Marija Ulčakar,

PO DOMAČE MOČNIKOVA MICI IZ ZALOGA PRI MORAVČAH.

Iskrena hvala sorodnikom, vaščanom, kolegom Ribiške družine Bistrica, Streleskega društva Kremen Moravče, Društva upokojencev Moravče, vsem prijateljem in znancem, vsem, ki ste darovali za svete maše, cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku Kancijanu Čižmanu za pogrebni obred in čustveni govor, Pogrebni službi Vrbančič, pevcem in trobentaču. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Sin Stane z družino

Zahvala

V 95. letu starosti nas je zapustila in odšla k Bogu draga mama, stara mama, sestra, svakinja, teta, soseda in prijateljica

Jožefa (Zefka) Urbanija,

ROJ. REBOLJ IZ SERJUČ PRI MORAVČAH.

Hvaležni za njeno plodno in dolgo življenje se ob izgubi iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za molitve, izrečena sožalja, darovane svete maše in tople besede ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala patronažnim medicinskim sestram, njenemu osebnemu zdravniku Marjanu Dežmanu, dr. med. spec. ter medicinski sestri Šaneli za nesebično pomoč in nasvete, ki so ji lajšali dneve njene onemoglosti. Hvala sosedom, ki ste jo ob uri slovesa v tako velikem številu pospremili iz domače hiše kot tudi vsem, ki ste jo do zadnjega obiskovali na njenem domu. Posebna zahvala župniku Kancijanu Čižmanu, ki jo je zadnji dve leti obiskoval na domu in ji prinašal tolažbo z evharistijo ter gospodu kanoniku Janezu Lesniku, gen. vikarju mariborske nadškofije za lepo opravljen pogrebni obred, ki so se ga udeležili tudi mnogi duhovniki.

Počivaj v miru draga mama!

Tvoji najdražji

*Leto dni že v grobu spiš,
v naših srcih še živiš.
Ni dneva in noči,
povsod si z nami ti.
Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni.
Ostala je praznina,
ki hudo boli.*

V spomin

28. avgusta mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož in ati

Jože Pestotnik

IZ ČEŠNJIC.

Iskrena hvala vsem, ki v spomin nanj stojite ob njegovem grobu in prižigate sveče ter ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

Občina Moravče

t: 01 72 47 140 / f: 01 72 31 035
 Ponedeljek: 8.00 - 10.30
 in 11.00 - 15.00
 Sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
 Petek: 8.00 - 10.30 in 11.00 - 13.00

Karitas

Tretji četrtek v mesecu: 17.45 - 18.45

Rdeči križ

g: 031 291 564
 Prvi ponedeljek v mesecu:
 17.00 - 19.00

Župnijski urad

t: 01 72 31 055
 Ponedeljek in petek: 9.00 - 10.00
 in 16.00 - 18.00

Pošta

t: 01 72 96 510
 Ponedeljek, sreda, petek:
 9.00 - 12.00 in 13.00 - 16.00
 Torek, četrtek: 9.00 - 11.00
 in 15.00 - 18.00
 Sobota: Zaprto

Policijska pisarna

Ponedeljek: 16.00 - 18.00
 Petek: 8.00 - 10.00
 Zadnje nedeljo v mesecu:
 8.00 - 10.00

Osnovna šola Jurija Vege

t: 01 72 31 003 in 01 72 31 210
 www.osmoravce.si
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Vrtec

t: 01 72 31 227
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Podružnična osnovna šola Vrhpolje

t: 01 72 31 233
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Zavod za gozdove

Revir Moravče, Vegova 7
 g: 041 657 223

Gasilska zveza Moravče

t: 01 72 31 234
 24-urna dežurna služba
 na telefonu 112

Knjižnica Daneta Zajca

t: 01 72 31 359
 Pon. in pet. zaprto
 Torek in četrtek: 14.00 - 19.00
 Sreda: 9.00 - 14.00
 Sobota: zaprto

Ambulanta splošne medicine

t: 01 72 31 008
 Ponedeljek in sreda: 13.00 - 19.00
 (sprejem do 18.00)
 Torek, četrtek, petek: 7.00 - 13.00

Ambulanta za otroke in mladino

t: 01 72 32 943
 Ponedeljek in sreda: 13.00 - 19.15
 Torek: 7.00 - 10.30 (ambulanta),
 10.30 - 13.00 (posvet)
 Četrtek: 7.00 - 10.30 (ambulanta)
 Petek: 7.00 - 8.00 (ambulanta)
 8.00 - 11.00 (sis. pregledi),
 11.00 - 13.30 (ambulanta)

Diagnostični laboratorij

Ponedeljek in sreda: 13.00 - 18.00
 Torek, četrtek in petek: 7.00 - 12.00

Zobna ambulanta

t: 01 72 31 150
 Ponedeljek in sreda: 6.45 - 13.15
 Torek in četrtek: 12.45 - 19.15
 Petek: 6.45 - 12.45

Zobna ambulanta za otroke in mladino

t: 01 72 32 750
 Ponedeljek in sreda: 7.00 - 14.00
 Torek in četrtek: 13.00 - 19.00
 Petek: 7.00 - 13.30

Patronažna služba

t: 01 72 32 944
 Od ponedeljka do petka: 7.00 - 8.00

Lekarna

t: 01 77 70 245
 Ponedeljek: 12.00 - 19.00
 Torek, četrtek, petek: 7.30 - 14.00
 Sreda: 13.00 - 19.00
 Prva sobota v mesecu: 8.00 - 12.00

Kmetijska svetovalna služba KGZS - Zavod LJ, Izpostava KSS Domžale

Šaranovičeva cesta 21a, Vir
 t: 01 724 18 45 ali 01 724 48 55
 Uradne ure: ponedeljek in sreda
 od 8. do 11. ure oz. po dogovoru

Slovenski okoljski javni sklad, mreža ENSVET

Brezplačno energetsko svetovanje
 gasper.stegnar@ensvet.si
 (po predhodnem dogovoru)

LAS Srce Slovenije

Svetovanje s področja razpisov
 v okviru LAS, Občina Moravče
 Prva sreda v mesecu: 9.00 - 12.00

PROSTOFER
 PROSTOVOLJNI ŠOFER

Ponovni zagon projekta Prostofer

Besedilo: Občina Moravče

Občina Moravče, v sodelovanju z zavodom Zlata mreža, je pričela s ponovnim zagonom brezplačnih prevozov za starostnike "Prostofer". Klicni center je 18. maja začel sprejemati rezervacije prevozov s strani uporabnikov, od 25. maja pa so se začeli izvajati brezplačni prevozi starostnikov. Skladno s smernicami NIJZ je s strani uporabnikov prevozov obvezna uporaba zaščitne maske, ki zakrije nos in usta.

GLASBENA ŠOLA MERELA

Vabljeni k vpisu v Glasbeno šolo Merela za šolsko leto 2020/2021.

Program:

- diatonična harmonika
- bas kitara, kontrabas
- bariton, kitara
- mentorstvo ansamblom

Lokacija učenja:

Spodnja Javoršica 1
1251 Moravče

GLASBENA ŠOLA MERELA, PETER MERELA S.P.
SPODNJA JAVORŠICA 1, 1251 MORAVČE
E-POŠTA: GLASBENASOLA.MERELA@GMAIL.COM
TELEFON: 040 533 982

Pri Jurku

GOSTILNA IN PICERIJA

DOSTAVA HRANE NA DOM

tel.: 01 723 28 83

gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

BORIS KOPITAR
SVETUJE
**PREVERITE SLUH IN
POSKRBITI ZANJ**

**POKLIČITE
ZA TERMIN
059 044 055**

BREZPLAČNO
PREVERJANJE
SLUHA IN TESTIRANJE
SLUŠNIH APARATOV
BTC LJUBLJANA

OBIŠČITE AUDIOBM
AUDIOBM.SI SLUŠNI CENTRI

BARVE LAKI PIRC

NOVA
TRGOVINA
ZA DOM

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir

NASPROTI TRGOVINE HOFER
051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE

BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

3M

TEKNOS

ALCEA C.A.R.F.I.T

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

OK
optika
KRHLIKAR

Očesna optika Krhlikar

Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

NOVO PRI NISSAN KRULC

SKLEPANJE ZAVAROVANJ

- novo zavarovanje
- podaljšanje
- za vsa vozila

Kontaktna oseba: URŠA REMS BRODAR
Tel: 01/7231-200, 031-362-397
Email: ursa.rems@nissan-krulc.si

NUDIMO TUDI

CENITEV KASKO ŠKOD IN KAROSERIJSKA POPRAVILA

- vse znamke vozil
- vse zavarovalnice

NISSAN QASHQAI N-CONNECTA

NADGRADITE POLETJE Z BOGATO OPREMO

PRIHRANEK DO 4.000 €*

STREŠNI NOSILCI IN KOVČEK BREZPLAČNO 7 LET JAMSTVA*****

KAMERA 360° • ZAVIRANJE V SILI • NAVIGACIJA • ALU PLATIŠČA 46 CM (18")

KRULC

JE 30 LET POOBLAŠČENI SERVISER VOZIL NISSAN

KRULC d.o.o.
 Cesta heroja Vasje 8, 1251 Moravče
 Delovni čas 08-18, sobota 08-12.
 Tel: 01 723 12 00 www.nissan-krulc.si

Kombinirana poraba goriva: 7,6 - 5,3 l/100 km. Emission CO₂: 188 - 139 g/km. Emission stopnja Euro6d Temp. Emission NO_x: 0,0181 - 0,0553 g/km. Emission trdnih delcev: 0,0004 - 0,00092 g/km. Št. delcev (x10⁷): 0,01 - 0,06. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP (globalno usklajen postopek testiranja za lahka vozila). Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije iz prometa onesnažujejo zrak in tako pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povšarnim koncentracijam prizemnega ozona delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter dušikovih oksidov.

*Poručila velja ob nakupu vozila preko Nissan Financiranja. Stranka je v okviru akcije Cash Plan upravičena do prihranka v višini do 4.000 € (z DDV) in velja za Nissan Qashqai 1.500i N-CONNECTA LE s kovčkom barijo iz zlitine inrohtjerno, si ornilo do napake. Akcija velja do 30.9.2020 oz. do razporeditve zalog. Nissan si pridružuje pravico, da predloži zaključno anko ali jo podaljša. **Akcija traja od 17.2020 do 30.9.2020 oboroži do razporeditve zalog v vseh podstatičnih servisih Nissan. Kupcu ob nakupu novega Qashqai preko Nissan Financiranja pripadajo brezplačni strešni nosilci kataloške št. KET32-48350 oz. KET30-48350 in strešni kovček kataloške št. KET34-48350. Brezplačno 7-letno jamstvo velja ob nakupu novega osebnega vozila Nissan Qashqai velja za Nissan Financiranjem z akcijo CashPlan. 7 let jamstva obsega 3 leta tovarniške garancije ter podaljšano jamstvo za 4., 5. leto po programu "As new", 6. in 7. leto pa po programu Basic, oz. za 100.000 km/kilometri se zgodi prej. ***NissanConnect ni na voljo v slovenskem jeziku. Slike so simbolične. Pooblaščen licenčni distributer Renault Nissan Slovenija, d.o.o., Dunajska 22, 1001 Ljubljana. Več na www.nissan.si.

PEPLAST

Brizganje plastičnih mas - PVC ograje - Rolete - Žaluzije - Tende - Komarniki - Garažna vrata

ALU - PVC VRATA IN OKNA

Bogat izbor vhodnih vrat!

Branko Peterka s.p.
 Štandrova 9a,
 1251, Moravče, Slovenija
 Tel: 01/ 7232 - 868
 Gsm: 041/ 753 - 617
 info@peplast.si

www.peplast.si

Avtohiša Vesel

Martin Vesel s.p.

SERVIS

Češnjice 16b
 1251 Moravče

t. 01 72 31 032
 g. 041 687 336

- Priprava vozil za tehnični pregled
- Servisne storitve za vozila vseh znamk
- Brezplačno nadomestno vozilo
- Kleparska dela
- Delovni čas pon - pet od 8h - 18h

www.avtohisavesel.si

TV - INTERNET

Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV od 16€, INTERNET od 13€, MOBILNI TELEFON od 5€/mesec
- Najbolj gledani kabelski programi s SLO podnapisi, tudi v HD
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krma, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črnivca, Slivne, Sv. Miklavža

☎ 040 997 007
www.zvezdatv.si www.gorosan.com

ZANESLJIV SERVIS LCD TV

VRATA JERMAN

PRODAJA IN MONTAŽA

MARKO JERMAN s.p.

gsm.: 041 387 111
 e-mail: mare.jerman@gmail.com
[www: montaza-jerman.net](http://www.montaza-jerman.net)

izmere • svetovanje • prodaja • montaža • servis